

GLASILO DELOVNIH SKUPNO-
STI SESTAVLJENE ORGANIZA-
CIJE ZDRUŽENEGA DELA KME-
TIJSKO PREHRAMBENI KOMBI-
NAT S SEDEŽEM V PTUJU

naša

POT

LETO IV.

DECEMBER 1977

ŠTEVILKA 12

V uspešno leto 1978

*Ob izteku 1977. leta želimo vsem sodelavcem
v sestavljeni organizaciji združenega dela Kmetijsko
prehrambeni kombinat
mnogo delovnih uspehov ter zdravja in zadovoljstva
v letu 1978*

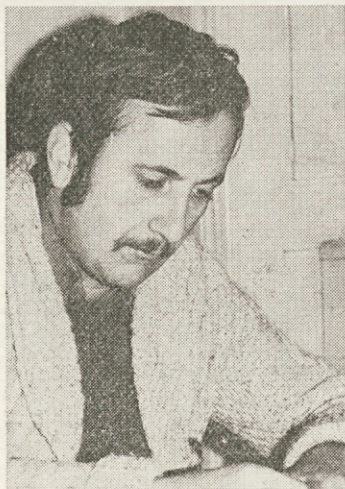
SAMOUPRAVNI ORGANI IN
DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE

Aktivnost komunistov na vseh področjih

GLEDE NA TO, DA SO BILE V ZADNJEM ČASU VOLILNE KONFERENCE ORGANIZACIJ ZK, SMO SE POGOVARJALI Z MIROM BAUMANOM, SEKRETARJEM OSNOVNE ORGANIZACIJE ZK AGROKOMBINATA LENART, ANTONOM BELCEM, SEKRETARJEM OSNOVNE ORGANIZACIJE ZK »KOŠAKOV« TMI MARIBOR IN MATJAŽEM CERARJEM, SEKRETARJEM KONFERENCE OSNOVNIH ORGANIZACIJ ZK AGROKOMBINATA MARIBOR.

S sprejetjem zakona o združenem delu smo si tudi komunisti zastavili odgovorne naloge za njihovo izvajanje.

KAKO SE JE VAŠA OSNOVNA ORGANIZACIJA ZK VKLJUČILA V UVELJAVLJANJE ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU?

Miro Bauman: »Naša osnovna organizacija ZK se je vključila v proces uveljavljanja zakona o združenem delu na ta način, da so uveljavljanje zakona obravnavale vse družbenopolitične organizacije na sestankih.«

Anton Belc: »Na podlagi programa osnovne organizacije ZK so se morali vsi komunisti aktivno vključiti v proces uveljavljanja zakona o združenem delu. Na enem izmed sestankov smo imenovali člane komisij, ki so bile zadolžene za pripravo osnutkov potrebnih samoupravnih aktov.«

Matjaž Cerar: »Vse do meseca oktobra letos je na nivoju Agrokombinata Maribor delovala osnovna organizacija ZK. Z reorganizacijo naše delovne organizacije smo formirali konferenco osnovnih organizacij ZK. V TOZD z manjšim številom članov ZK smo formirali aktivne; več aktivov pa skupno tvori osnovno organizacijo ZK.

Z reorganizacijo TOZD Kmetijstvo so se formirale štiri TOZD. Komunisti smo se maksimalno angažirali pri izdelavi ka-

taloga del in sistema nagrajevanja po delu.«

Zakon o združenem delu je postavil odločno zahtevo, da delitev osebnih dohodkov uredimo tako, da bo dohodek delovnega človeka sorazmeren rezultatom njegovega dela. Osnova za oblikovanje osebnih dohodkov je storilnost dela, toraj delavčev osebni in dejanski prispevek k ustvarjanju nove vrednosti. Do 1. januarja morajo vse TOZD in delovna skupnost skupnih služb sprejeti pravilnike o osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke ter skupno porabo; delovne organizacije pa morajo sprejeti samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo. V zvezi z novim sistemom nagrajevanja po delu so bile v zadnjem času organizirane razprave.

KAKO JE K TEM RAZPRAVAM PRISTOPILA VAŠA OO ZK OZIROMA KONFERENCA OO ZK?

Miro Bauman: »V Agrokombinatu Lenart so izdelani osnutki pravilnikov o osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke ter skupno porabo TOZD, obrata za kooperacijo in delovne skupnosti skupnih služb. Prav tako je izdelan osnutek samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo Agrokombinata Lenart. Vsi ti akti bodo sprejeti na referendumu, ki bo 19. decembra. Pri izdelavi omenjenih aktov so se v veliki meri anagažirale tudi družbenopolitične organizacije zlasti pa organizacija ZK.

Na eni izmed sej osnovne organizacije ZK pa so bile podane pripombe na omenjene akte, zlasti pa na določila samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo, zlasti pa na določila minulega dela, nadur in nočnega dela.«

Anton Belc: Na zborih delavcev je bil sprejet republiški samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo, za mesno industrijo Slovenije. Na podlagi tega sporazuma že usklajujemo naš samoupravni sporazum.«

Matjaž Cerar: »Še ta mesec bodo izdelani osnutki pravilnikov in samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo. V razpravah po TOZD in delovni skupnosti skupnih služb bi naj aktivno sodelovale tudi osnovne organizacije ZK.«

Osnutki pravilnikov in samoupravnega sporazuma so v razpravi.

KAKŠNO NALOGO BI PRI JAVNIH RAZPRAVAH ODIGRALA ORGANIZACIJA ZK?

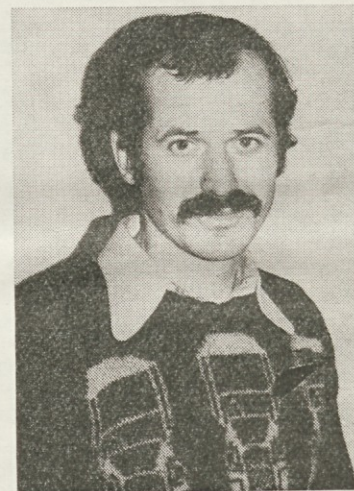
Miro Bauman: »Osnovna organizacija ZK Agrokombinata Lenart je nosilec razprav po TOZD in v delovni skupnosti skupnih služb in hkrati spremlja razprave.

Na eni izmed prihodnjih sej bomo pregledali pripombe na posamezne osnutke aktov. V kolikor bodo pripombe tehtne in v skladu z zakonom o združenem delu, jih je vsekakor potrebno upoštevati.«

Anton Belc: »Z uskladitvijo samoupravnega sporazuma bo ta akt dan v razpravo. Osnovna organizacija pa bi naj aktivno sodelovala v razpravah.

Pri vsem tem pa lahko rečem, da je v »Košakih« TMI Maribor del proizvodnje že bil nagrajen po sistemu nagrajevanja po delu, saj so delavci v neposredni proizvodnji dobivali osebni dohodek po vložnem delu.«

Matjaž Cerar: »Osnovne organizacije ZK bodo na eni izmed naslednjih sej obravnavale vsebino osnutkov navedenih aktov in dale svoje pripombe oziroma ugotovile ali so samoupravni akti v skladu z zakonom o združenem delu.«

Na volilni konferenci ZK je bil verjetno tudi sprejet program dela za naslednje leto.

KAKO BO ORGANIZACIJA ZK PRISTOPILA K REALIZACIJI PROGRAMA?

Miro Bauman: »Program, ki je bil zastavljen za preteklo mandatno obdobje, je bil skoraj v celoti realiziran. Ena od najpomembnejših nalog programa za naslednje mandatno obdobje je skrb za vključevanje novih članov v ZK, zlasti pa vključevanje neposrednih proizvajalcev. Nadaljnja naloga osnovne organizacije ZK je spremljanje in analiziranje sanacijskih programov v TOZD in ukrepanje samoupravnih organov pri gospodarjenju.

Nadalje je v programu zajet tudi pregled vseh sistemiziranih delovnih mest v TOZD in delovni skupnosti skupnih služb ter uskladitev z njihovimi realnimi potrebami. Potrebno bo tekoče ana-

liziranje aktivnosti članstva ZK in v primeru neaktivnosti je potrebno primerno ukrepati.

Člani ZK so si v programu postavili kot osnovno nalogo nadaljnje povezovanje v podravski regiji in izven nje.

Pomembna naloga komunistov je tudi spremljanje dela delegatskega sistema, zlasti aktivnosti posameznih članov osnovne organizacije ZK, ki delujejo v delegacijah.

Osnovna naloga članov ZK je tudi spremljanje vseh političnih dogodkov, s pomočjo komisije za mednarodne odnose pri Občinskem komiteju ZKS, Lenart. Komunisti v Agrokombinatu Lenart so dolžni tudi v bodoče razpravljati in analizirati delo odbora delavske kontrole, saj se opaža neaktivnost navedenega odbora.

V bodoče bo potrebno dati večji poudarek analizi članstva ZK ter njihovemu vključevanju v delo družbenopolitičnih organizacij v kraju, v katerem živijo. Ugotavljamo, da je vključevanje posameznih članov in njihova aktivnost v krajevni skupnosti kjer živijo izredno slabo, kljub temu, da so se komunisti dolžni vključevati v delo družbenopolitičnih organizacij v svojem kraju. V osnovni organizaciji ZK je potrebno izdelati analizo izvajanja postavljenih nalog s področja ljudske obrambe, narodne zaščite in družbene samozasčite. S tem v zvezi namerava osnovna organizacija ZK organizirati posvetovanje za vse člane ZK. Nadalje se morajo člani ZK aktivno vključiti v priprave na XI. kongres ZKS in spremljati kongresno gradivo. Pomembna naloga pa je tudi vključevanje v priprave na volitve, ki bodo spomladi prihodnje leto. Kot vidite je zastavljen program izredno obsežen, saj zajema širšo problematiko. Člani osnovne organizacije ZK se bodo morali vključiti v izvajanje nalog po programu. Realizacija programa pa je odvisna od vseh komunistov.«

Anton Belec: »Program dela, ki ga je sprejela naša osnovna organizacija ZK je precej obsežen in zavezuje vse komuniste, da ga čim dosledneje izvajajo. Dolžnost vseh članov ZK je, da aktivno delujejo v vseh sredinah, zlasti s ciljem utrjevanja partijskih vrst. Člani ZK so hkrati dolžni skrbeti za ideološki in strokovni dvig članstva, zlasti s individualnim delom ali preko raznih tečajev in predavanj. Za izvajanje te naloge je zadolžena komisija za ideološko izobraževanje. Naloga komunistov je, da temeljito spremljajo vsa politična in gospodarska gibanja v naši samoupravni skupnosti na ta način, da bodo sledili vsem razpravam naših partijskih vodstev in obravnavanju njihovih zaključkov in smernic.

Skrbeti je potrebno, da se čim bolj uveljavljamo samoupravljanje v našem podjetju. Zlasti se bo potrebno angažirati pri volitvah v samoupravne organe, v delegacije občinske, republiške in zvezne skupščine ter aktivno sodelovati pri kadrovanju in pripravi kandidatne liste.

Kadrovska politika je sestavni del samoupravljanja in samoupravnih odnosov. Osnovna organizacija ZK se bo preko svoje kadrovske komisije zavzemala za to, da bodo o bodočih kadrih odločali samoupravljalci, v skladu s sprejetimi idejnopoličnimi, moralnimi in strokovnimi kriteriji.

Osnovna organizacija bo vso skrb posvečala tudi družbenemu standardu delavcev, zlasti reševanjem perečih stanovanjskih problemov zaposlenih, družbeni prehrani in rekreaciji. Prav tako osnovna organizacija ZK podpira vsa prizadevanja za nadaljnje integracije, za formiranje agroživilskega kompleksa v severovzhodni Sloveniji.

Več pozornosti bo potrebno v bodoče posvetiti mladim v delovni organizaciji.

Stalna skrb osnovne organizacije ZK je pridobivanje in pomlajevanje članstva ZK in s tem zagotovitev parcialnega deleža zaposlenih ter starostne in socialne strukture v primerjavi z zaposlenimi. Kot ena pomembnih nalog je tudi skrb za informiranje v delovni organizaciji, zlasti na ta način, da člani ZK aktivno sodelujejo s prispevki v uterjajo se druge oblike obveščanja.

Pred nami so priprave na 11. kongres ZKJ in 8. kongres ZKS. Komunisti so dolžni tekoče spremljati predkongresne in kongresne razprave ter zaključke obeh kongresov.«

Matjaž Cerar: »Konferenca OO ZK Agrokombinata Maribor je za prihodnje leto sprejela obsežen program dela in si kot glavno nalogo zastavila povečanje članstva ZK. Že v tem mesecu bomo sprejeli 12 novih članov, predvsem iz vrst neposrednih proizvajalcev. Imenovana je komisija za sprejem in kadre, ki deluje na nivoju konference osnovnih organizacij ZK in katere naloga je, da izvede celoten postopek sprejemanja novih kadrov in obravnava prijav na razpisana delovna mesta.

Konferenca OO ZK bo prvič pristopila k idejnopoličnemu izobraževanju članov ZK. Komisija za idejnopolična vprašanja bo v zimskih mesecih pripravila predavanja iz družbenoekonomske tematike. Obvezno pa bodo morali vsi komunisti obravnavati gradivo Komiteja občinske konference ZKS in njenih organov. Kot pomembna naloga, ki so si jo komunisti zastavili je preverjanje dela članov ZK v organih upravljanja in izvrševanja zavzetih sklepov. Posebno skrb po potrebo posvetiti medsebojnemu odnosom med TOZD v okviru Agrokombinata Maribor in izven njega, kakor tudi odnos TOZD do delovne skupnosti skupnih služb. O izvrševanju tega sklepa so komunisti preko komisij za organiziranost in razvoj samoupravljanja dolžni poročati konferenci OO ZK vsake tri mesece. To nalogo pa so dolžni izvrševati vsi komunisti v samoupravnih organih, sekretarji osnovnih organizacij in aktivov.

V bodoče bo potrebno polagati večjo pozornost samoupravni delavski kontroli. Poročilo o njenem delu sestavijo notranji kontrolor, ustrezne službe, osnovne organizacije in aktivni, vsake tri mesece. Osnovne organizacije ZK se bodo morale aktivno vključiti v izvajanje akcijskega programa. Samoupravno bo potrebno urediti združevanje delovnih sredstev, na osnovi dohodkovnih odnosov in uskladiti interne spoznanje s področja medsebojnih razmerij ter izdelati metodo in merila za nagrajevanje po delovnih prispevkih. Skupno z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami se bodo tudi osnovne organizacije ZK morale zavzemati za izboljšanje funkcioniranja samoupravljanja v TOZD. To je stalna naloga, za katero je zadolžena komisija za idejnopolično usposabljanje. Prav tako bo potrebno zasledovati in se še bolj vključevati v izvajanje sanacijskega programa.

Ena najpomembnejših nalog konference je skrb za izboljšanje kadrovske strukture v Agrokombinatu Maribor. V naši delovni organizaciji smo pred kratkim razpisali vsa vodilna delovna mesta individualnega poslovnega organa, hkrati pa je bila imenovana posebna komisija. Konferenca OO ZK je na eni izmed sej obravnavala prispeve prijave in se hkrati posvetovala s kadrovsko komisijo pri SZDL Skupščine občine Maribor. Za mandatarja je bil imenovan dosedanj direktor Agrokombinata Maribor, katerega glavna naloga bi naj bila skrb za kadrovsko okrepitev delovnih mest v naši delovni organizaciji, saj je v zadnjem času odšlo iz Agrokombinata Maribor veliko strokovnih kadrov.

Program dela konference OO ZK je izredno obsežen. Dolžne pa so ga izvajati vse osnovne organizacije in aktivni ter vse komisije pri konferenci OO ZK.«

Iz poročil o delu organizacije ZK za preteklo mandatno obdobje se vidi njena aktivnost, ponekod pa je opaziti, da se organizacija ni držala začrtanega programa.

KAKŠNA JE BILA AKTIVNOST VAŠE OSNOVNE ORGANIZACIJE ZK V PRETEKLEM MANDATNEM OBDOBJU?

Miro Bauman: »Naša osnovna organizacija ZK je verjetno najštevilnejša v občini Lenart. Z delom osnovne organizacije v preteklem mandatnem obdobju smo lahko zadovoljni, nikakor pa ne moremo biti zadovoljni s posameznimi člani ZK, saj večkrat delujejo pasivno in tako mečejo slabo luč na celotno organizacijo ZK. Pri neaktivnosti bi zlasti omenil neredno prihajanje na sestanke in pasivno vključevanje v razprave.«

Anton Belec: »Prav gotovo bili uspešni na vseh akcijskih področjih. Že v začetku prejšnjega mandata smo vso pozornost namenili predpripravi za izvedbo

volitev v razne organe, vso pozornost pa smo posvetili predhodnemu kadrovanju članov posameznih samoupravnih organov. Osnovna organizacija se je aktivno vključila v razprave o osnutku zakona o združenem delu. Sledila je zelo obsežna akcija vpisa posojila za ceste. V tej akciji je osnovna organizacija odigrala pomembno vlogo, saj so se delavci zavezno in solidarno odločili, da prispevajo za ceste. Nadalje se je osnovna organizacija vključila v priprave na referendum v občini Lenart. S svojo aktivno in prepričevalno akcijo je pripomogla k pozitivnemu izidu referenduma. Ena izmed pomembnih akcij je tudi izpeljava referenduma za pristop v SOZD TIMA. Za lažje reševanje nastalih problemov je služila stalna prisotnost članov ZK na vseh področjih družbenopolitičnega delovanja.

Na sestankih osnovne organizacije ZK smo razpravljali o gospodarskem položaju naše delovne organizacije, o planskih nalogah ter o sanacijskih programih.

Veliko pa je osnovna organizacija ZK naredila pri pridobivanju novih članov ZK, saj je v zadnjih dveh letih uspela vključiti v svoje vrste kar 13 novih članov. Mislim, da bomo morali več časa posvetiti ideološkopolitičnemu izobraževanju članov ZK, saj smo v minulem mandatnem obdobju temu vprašanju posvetili premalo pozornosti. V bodoče bomo morali več pozornosti posvetiti družbeni samozasčiti, z različnimi preventivnimi ukrepi.«

Matjaž Cerar: »Veliko je ostalo še nerešenih nalog. Zelo malo smo naredili na pridobivanju novih članov ZK. Sekretariat konference pa se je aktivno vključil pri reorganizaciji TOZD Kmetijstvo in se aktivno vključeval v razprave na problemskih konferencah o kmetijstvu ter v razpravah o nadaljnjem povezovanju primarne živilske proizvodnje v agroživilski kompleks. Informacije o delu samoupravnih organov in vodilnih delavcev do članov ZK in sekretariata konference v začetni fazi večkrat niso bile pravočasne in temeljite, kar pa se je v zadnjem času spremenilo. Na zahtevo sekretariata so se člani ZK aktivno vključili v delo samoupravnih organov, s čemer pa je odpadla tudi neinformiranost.

Po mojem mnenju so osnovne organizacije aktivno sodelovale pri izvajanju programa in mislim, da se bo ta aktivnost odražala tudi v bodoče.«

Kardeljeva študija je eden izmed temeljnih dokumentov v predkongresni aktivnosti komunistov in je hkrati napotek za poglobitev našega delegatskega sistema ter daje spodbude za delo komunistov v vsaki sredini.

KAKO BO OBRAVNAVALA KARDELJEVO ŠTUDIJO ORGANIZACIJA ZK?

Miro Bauman: »V mesecu marcu bo osnovna organizacija ZK organizirala predavanje, obvezno (Nadaljevanje na 4. str.)

AKTIVNOST KOMUNISTOV NA VSEH PODROČJIH

(Nadaljevanje s 3. str.)

za vse člane ZK, kjer bodo člani ZK podrobno obravnavali Kardeljevo študijo. Predavanje bo organizirano s pomočjo Občinskega komiteja ZKS Lenart.«

Anton Belec: »Na sestanku osnovne organizacije, ki je bila novembra letos, smo izvolili komisijo, ki je zadolžena za obravnavo Kardeljeve študije. Komisija bo v mesecu januarju pripravila za vse člane ZK predavanje.«

Matjaž Cerar: »Komisija za idejnopolitično izobraževanje bo v mesecu januarju ali februarju pripravila preko Občinskega komiteja ZKS Maribor posebno predavanje o vsebini Kardeljeve študije.«

Z uveljavljanjem zakona o združenem delu se bo spremenila tudi organizacija posameznih delovnih organizacij.

KAKŠNA BO BODOČA ORGANIZACIJA VAŠE DELOVNE ORGANIZACIJE?

Miro Bauman: »S 1. januarjem 1978 se iz delovne organizacije Agrokombinat Lenart izloči sedanjí obrat kooperacija kmetijstvo, ki se organizira v kmetijsko združenje Lenart, kot samostojno delovno organizacijo. Kmetje in delavci so se z referendumom odločili za takšno organiziranost. Agrokombinat Lenart bo nadalje sestavljen iz štirih TOZD in delovne skupnosti skupnih služb.«

Anton Belec: »Z uveljavljanjem zakona o združenem delu se organizacija delovne organizacije »Košaki« TMI Maribor zaenkrat ne bo spremenila. Razmišljali pa smo o formiranju dveh TOZD, proizvodnja in trgovina.

Družbenopolitične organizacije o takšni organiziranosti razmišljajo, hkrati s sanacijo delovne organizacije.

Glede nadaljnjih povezovanj pa so družbenopolitične organizacije zavzele stališče, da ostane zaenkrat naša delovna organizacija vključena v obveh sestavljenih organizacijah s tem, da smo zainteresirani za celotno kmetijsko proizvodnjo in trgovinsko mrežo živilske smeri v regiji. Oblika povezovanja zaenkrat ni pomembna. Pomembna je le dolgoročna povezanost s proizvodnjo in prodajo v regiji.«

Matjaž Cerar: »Pred reorganizacijo Agrokombinata Maribor sta bile v sestavi delovne organizacije dve TOZD (Kmetijstvo in Gozdarstvo). Iz tedanje TOZD Kmetijstvo so se formirale štiri TOZD. Glede nadaljnjega povezovanja pa je konferenca OK ZK zavzela stališče, da bi se naj sedanje članice SOZD KPK povežale v eni SOZD.« M. P.

TOZD KLETARSTVO »SLOVENSKE GORICE«

NOVA PRODAJALNA VIN

Ker je bila obstoječa prodajalna vin v TOZD Kletarstvo »Slovenske gorice« v Ptujju neprimerna od vseh obstoječih prodajaln, so se v TOZD odločili, da adaptirajo prostore v isti hiši in jih uredijo v lokal za maloprodajo vina.

Notranjost nove prodajalne vin v Ptujju

Oprema za prodajalno so dobili iz tržnice Velenje, kjer so rekonstruirali bife in vinotoč. Točilno mizo in police so vgradili v nove prostore prodajalne, hkrati pa so pridobili tudi skladišče za odprta in stekleničena vina, ki je ločeno od točilnice.

Odperta vina bodo v točilnici natakali s takoimenovanim šankomatom Bundevally.

V prodajalni bodo kupcem nudili vsa vina, ki so v prodaji, tako odprta in namizna vina (bela in rdeča) brez geografskega porekla. V steklenicah bodo prodajali vsa vina z geografskim poreklom (namizna, kakovostna in vrhunska, vina pozne trgatve ter vina iz vinoteke).

Obstoječi lokal maloprodaje, kjer je bil do sedaj točilnica, bo TOZD Kletarstvo »Slovenske gorice« preuredila v prostor za sprejem skupin. V tem prostoru bodo skupinam nudili vinsko pozkušnjo in jim ponudili tudi kakšno steklenico s seboj.

M. P.

Razgovor v prodajalni vin

MARICA MALEK, vodja prodajalne vina v TOZD Kletarstvo »Slovenske gorice« delam že 12 let. Najprej jo je vodil poslovodja Ignac Arnuš. Pred 5 leti sem prevzela prodajo, v pomoč pa mi je bila najprej Katica Črešnik, potem in sedaj Marija Šandorjeva, v zadnjem času pa še Renata Čeh. Imele smo vse tri vedno dovolj strank in dela od 7. do 19. ure, v soboto pa od 6.30 do 13. ure.

»V prodajalni vina »Slovenske gorice« delam že 12 let. Najprej jo je vodil poslovodja Ignac Arnuš. Pred 5 leti sem prevzela prodajo, v pomoč pa mi je bila najprej Katica Črešnik, potem in sedaj Marija Šandorjeva, v zadnjem času pa še Renata Čeh. Imele smo vse tri vedno dovolj strank in dela od 7. do 19. ure, v soboto pa od 6.30 do 13. ure.

Po vino so prihajali znani in neznani, bližnji in oddaljeni moški in ženske. Enim je zadoščal liter odprtega ali stekleničenega vina, drugim več litrov in steklenic ali pa celo sodček ali nekaj kartonov literskih ali buteljčnih steklenic. Prodale smo največ odprtega vina, posebno poleti, ko so ga potrebovali kmetje za kmetijska ali gradbena dela. Največ vina smo prodale dopoldne, nekaj pa še popoldne, po delovnem času zaposlenih. Odprto vino smo natakale iz več sodov v prodajnem prostoru.

Od 12. decembra 1977 je v novi prodajalni vina nasproti gostilni »Beli križ« vse drugače: prostorno, svetlo in zračno. Nova oprema je praktična in reprezentativna. Steklenice vina raznih sort so pregledno razvrščene, pa tudi piva in slatine. Na točilni mizi so tri pokromane pipe za natakanje treh sort odprtega vina iz sodov v posebnem

prostoru. Nad točilno mizo je viden napis: PIJ DOBRO, PIJ PRISTNO HALOSKO! Levo na zidu je dobro viden cenik. Na levi in desni strani prostora sta velika palma in mandarina s plodovi. Skozi veliko okno je razgled proti gostilni »Beli križ«.

V tekem prostoru in v takem delovnem okolju, nam od 12. decembra dalje hitreje mineva čas pri non-stop delu od 7. do 19. ure in v soboto od 6.30 do 13. ure. Prejšnji in novi kupci nas tudi sedaj takoj najdejo, saj smo pustili na vratih prejšnjega prodajnega prostora informacijo in smerokaz, naj nas iščejo v nakazani smeri 20 metrov dalje.

Zunanost prodajalne

Praznično razpoloženje

Kot smo že v prejšnji številki Naše poti zapisali, so družbeno-politične organizacije Kmetijskega kombinata Ptuj organizirale proslavo ob dnevu republike. Zbranim je spregovoril predsednik konference sindikata Kmetijskega kombinata Ptuj, ki je govoril o pomenu praznovanj ob 29. novembru ter o zgodovinskih dogodkih nastajanja nove države. Tovariš Taciga je med drugim dejal, da sedanje politično razpoloženje delovnih ljudi vpliva na zapleteno gospodarsko stanje. Zato bo potrebno voditi najostrejšo borbo s tistimi, ki nas skušajo odvracati od začrtane poti družbenega razvoja, od samoupravne socialistične organiziranosti, ki skušajo zavirati rast revolucionarne oblasti delavskega razreda. Vse to pa zahteva dosledno in revolucionarno zvezo komunistov in ostale družbeno-politične organizacije, v katerih morajo biti komunisti vodilna — napredna politična sila.

Po sprejetju zakona o združenem delu nas čakajo še odgovornejše naloge, je dejal Anton Taciga. Do konca leta morajo biti sprejeti pravilniki o delitvi osebnih dohodkov, sporazumi o združevanju dela in sredstev, katere je po-

Svečana proslava ob dnevu republike v ptujski kinodvorani

trebno temeljito predelati v vsaki temeljni organizaciji in morajo biti potrjeni od delavcev. V reprodukciji je potrebno še izpostaviti dohodkovne odnose znotraj delovne organizacije in izven nje. Oblikovanje sistema nagrajevanja po delu je sedaj ena izmed

najpomembnejših nalog družbenopolitične organizacije in samoupravni organi so v prvi vrsti odgovorni, da bodo potekale temeljite razprave, v duhu zakona o združenem delu.

Ob koncu je tovariš Taciga dejal:

»Kljub manjšim odklonom, ki so odraz hitrega razvoja, moramo gledati na našo prihodnost z zaupanjem. Ustavriti moramo visoko razvito, humano, demokratično in samoupravno socialistično družbo.«

OB DESETLETNEM JUBILEJU

Razgovor z jubilanti

Ob proslavi 29. novembra so bile podeljene tudi nagrade — ročne ure delavcem, ki so zaposleni v Kmetijskem kombinatu deset let. O občutkih in vtisih na delovnih mestih smo se pogovarjali z nekaterimi jubilanti:

MARIJA ČUŠ: »URO BOM HRANILA KOT SPOMINSKO DRAGOCENOST!«

MARIJA ČUŠ, poslovodnica poslovalnice obrata Kooperacija, v Bukovcih, doma v Placarju:

»Na sami proslavi za 29. november v Ptujju v kinodvorani nisem bila navzoča, zato sem sprejela spominsko uro 4 dni pozneje, ko mi jo je izročila v Ptujju Ivanka Tomanič, čestital pa mi je tudi direktor kooperacije Miran Glušič. Uro bom hranila kot spominsko dragocenost.

Za pomočnico v trgovski stroki sem se izučila od avgusta 1963 dalje v Ptujju. Moje prvo delovno mesto je bilo v poslovalnici v Rogoznici.

Štiri leta sem delala v trgovini »Kmetovalec« v Ptujju in

od 1974 dalje sem na sedanjem delovnem mestu v Bukovcih. Zgodaj sem bila navdušena za ta poklic in v njem sem zadovoljna. Na delovno mesto se vozim v vseh letnih časih iz Placarja.

V prvih desetih letih zaposlitve in tudi v družini mi čas hitro mineva. Povsod smo se razumeli s sodelavkami in sodelavci ter smo tudi dobro gospodarili. Stranke tudi tukaj v Bukovcih rade prihajajo k nama s sodelavko Kristino Pšajd. Vse storiva zanje, kar je le mogoče. Posebnost naše poslovalnice je v tem, da prodaja sosednja poslovalnica Merkatorja — Panonije v Bukovcih nekaj enakih predmetov kot mi. Niti pri blagu niti pri cenah ne gre za bistveno razliko, vseeno pa moramo skrbeti, da imamo predvsem to, česar Merkatorjevi nimajo. Komerciala kooperacije si prizadeva nabaviti, kar je na-

ročeno. Včasih pa dobimo tudi stvari, ki obležijo v poslovalnici. Odprto imamo dnevno od 7. do 13.30 ure, v ponedeljek od 7. do 18. ure, v soboto pa od 7. do 12. ure.

Moram priznati, da je vodilno mesto v sodobni trgovini kooperacije zelo odgovorno. Kjer je malo zaposlenih, kot je to pri nas, odpade del odgovornosti tudi na sodelavko; organizacija, skrb za naročila in prodajo ostaja poslovodji, ki mu ne sme biti vseeno, kaj je na zalogi in kaj obleži neprodano.

Želim, da bi bilo v naši delovni organizaciji še naprej razumevanje in uspešno poslovanje in da bi lahko tudi 1978. leta storili za naše kmetovalce — kooperante in vse kupce pri nas mnogo koristnega in želim obenem vsem srečno novo leto.«

MARIJA JURIČ, vodja pralnice v hotelu »Poetovio« TOZD Gostinstvo »Haloški biser« Ptuj, stanuje v Ptujju:

»Želim, da bi me nova ura, ki sem jo prejela letos ob dnevu republike za deset let dela v sedanji delovni organizaciji, spremljala na delo in

(Nadaljevanje na 6. str.)

Razgovor z jubilanti

MARIJA JURIČ: »PRIJETNO SEM BILA PRESENEČENA!«

(Nadaljevanje s 5. str.)

kot gragoceni spomin tudi naslednjih 10 let in še več.

Na sedanjem delovnem mestu v pralnici hotela »Poetovio« je poleti več, pozimi pa manj dela s šivanjem in pranjem za hotel in za obrate »Haloškega bisera«. Hitro smo se privadile s sodelavkami Marijo Čeh in Franciško Veronek dela pri večjem pralnem, sušilnem in likalnem stroju. Čehova je bila tukaj že pred menoj, Franciška pa naju je našla tukaj. Pri delu se dobro sporazumemo in si medsebojno tudi pomagamo. Menda je v vseh pralnicah več ropota in vlage kot na drugih delovnih mestih, vendar smo se temu privadile. Posebnih sprememb pri delu in v tehniki ter prostoru tukaj ne moremo pričakovati, temveč edino, če upoštevata večje potrebe tudi projekt za novi hotel.

Oprano in zlikano perilo prevzemajo in odpeljejo iz pralnice v obrate. To so tudi edini obiski na našem delovnem mestu.

Ko sem dobila novo ročno uro, sem bila prijetno preseenečena in sem si na tihem želela, da bi zdrava dočakala še več enakih slovesnosti ob desetletnicah zaposlitve pri »Haloškem biseru«.

MARIJA MILOŠIČ, vodja izmene v gostinskem obratu »Pošta« v Ptujju TOZD Gostinstvo »Haloški biser« Ptuj, doma iz Orešja pri Ptujju:

»Ob prejemu ročne ure na slovesnosti v kinodvorani za 29. november sem bila med mlajšimi, ki so prvič doživeli 10-letnico zaposlitve v isti delovni organizaciji. Ob tej priložnosti sem si želela včakati v miru in zdrava še poznejše desetletnice zaposlitve, najprej pa otvoritve novega ho-

tela v Ptujju, ko bomo vsi veselili nove gostinske pridobitve

Že v osnovni šoli v Markovcih pri Ptujju sem se navduševala za izučitev v gostinski stroki. V gostilni »Grozd« v Ptujju sem začela kot učenka junija 1967. leta. Sprejemni izpit sem opravila na Gostinski šoli v Mariboru in bi bila sprejeta za učenko v enega izmed domov na Pohorju. Stara 15 let sem se bala oddaljenosti od doma, zato me je Gostinska šola v Mariboru priporočila »Haloškemu biseru« v Ptujju, kjer sem tudi bila sprejeta ter dodeljena v gostilno »Pri Grozdu«. Kot učenka sem se privajala delom v gostilni in kuhinji. Sčasoma sem bila vedno več v gostilni kot v kuhinji. Učno dobo in šolo sem v kuharski smeri končala s prav dobrim uspehom 1969. leta. Moje prvo delovno mesto je bilo »Pri Grozdu«, potem pa sem bila razporejena v gostilno »Poš-

MARIJA MILOŠIČ: »VSI SE BOMO VESELILI NOVE GOSTINSKE PRIDOBITVE!«

ta«. Med enajstimi sodelavkami pri poslovodkinji Marici Soškičevi sem presenečena včakala spominsko nagrado — ročno uro, ki me spremlja na delovno mesto in mi odlično nadomešča prejšnjo uro, ki jo ima sedaj hčerka Marjanca, stara 9 let.

Želim tudi mlajšim sodelavkam, da bi včakale pri »Haloškem biseru« enako slovesnost in priznanje za 10-letnico nastopa delovnega mesta.

MARTIN MLAKAR, transportni delavec v TOZD Kletarstvo »Slovenske gorice« Kmetijskega kombinata Ptuj, doma v Repišču:

»Kot za vse zaposlene ženske in moške, zlasti za naš iz vinorodnih Halož, so tudi za

MARTIN MLAKAR: »DESETLETNO DELO JE PRIJETEN JUBILEJ!«

me in za mojo družino dragocenost zdravje in redna zaposlitev ter osebni dohodek. Desetletno delo je zato za delovno organizacijo in za nas vsakega prijeten jubilej, zlasti če se delijo ob takih slovesnostih še praktične spominske nagrade — ročne ure, kot smo jih dobili.

Od 1967. leta dalje sem bil najprej kletarski delavec, sedaj pa sem že 7 let transportni delavec. V Ptuj se vozim dnevno z avtobusom ob 4.30

IGNAC PLAJNŠEK, vodja finančne operative pri Kmetijskem kombinatu Ptuj:

»Desetletna zaposlitev pri Kmetijskem kombinatu Ptuj je bila izredno hitro mimo in če bo tako še naslednje desetletje, bom naenkrat na polovici časa do upokojitve.

Po končanem šolanju v Ekonomski srednji šoli sem se prijavil Kmetijskemu kombinatu Ptuj na razpis za delovno mesto referenta za zavarovanje in sem ostal pri tem do vpoklica na odslužitev vojaškega roka v JLA. Vrnil sem se 1966. leta in sem na sedanjem delovnem mestu dočkal desetletnico zaposlitve.

Šolanje in dosedanje zanimivo delo mi je pomagalo do koristnega pregleda nad vsakoletnim finančnim stanjem Kmetijskega kombinata Ptuj. Večino pravilno pripravljenih finančnih dokumentov TOZD in delovnih enot dobiva naš oddelek; le nekateri so potrebni dopolnitev.

Mislím, da so zadovoljne z delom v našem oddelku vse sodelavke in sodelavci. Glede samega dela moram reči, da je zasedba precej skopa in jo je potrebno dopolniti, glede na obseg dela delovne organizacije in TOZD. Razgovor o tem z vodilnimi bo, upam uspešen, nakar bo sledil razpis delovnih mest in zasedba. Sedaj nimamo nadomestila, ko mora katera izmed sodelavk na porodniški dopust. Preko rednega delovnega časa moramo delati zlasti ob periodičnih obračunih.

uri, ki vozi delavce v Ptuj. Domov se ne vracam vedno v istem času, kar je pač odvisno od tega, kdaj se vrneva s šoferjem Topolovcem z dostave. Včasih potujeva do Ljubljane ali v Pomurje in drugam, kamor dostavljava predvsem ustekleničeno vino in drugo, kar naročijo stranke pri nas. Posebnih težav doslej s Francem Topolovcem na vožnjah nisva imela. Te so možne predvsem pozimi, ko ne moreva zaradi slabe ceste ali poledice v hrib z natovorjeno prikolico. Od terenskega dodatka ni mogoče mnogo prihraniti, zlasti ne ob sedanjih cenah hrane in pijač v lokalih ob cestah.

Po 7 letih potovanj in terenskega dela sem si zaželel nazaj v kletarstvo, na vožnjah pa se naj zvrstijo mlajši, ki jih še zanima širni svet. Na kletarsko delo sem se svojčas dobro navadil. Redno se bom lahko vračal domov, kjer me čakata žena Kristina in hčerki Darinka in Marinka. V prostem času bomo lahko vsi skupaj opravili razna domača dela, ki jih sedaj včasih žena sama opravlja. Večkrat tudi odide na kmečko delo, saj večkrat rabimo prevoznika, on pa našo pomoč pri delu.

Nova ročna ura me spremlja na delo in upam, da bo vzdržala skupaj z menoj naslednjih 10 let dela in več v sedanji delovni organizaciji.

IGNAC PLAJNŠEK: »ZNAJNE SEM SI TUDI DOSLEJ DOPOLNJEVAL!«

V minulem desetletju sem si tudi ustvaril družino in živimo v Volkmerjevi ulici v stanovanju, doseženem s sredstvi Kmetijskega kombinata Ptuj. Za dodatni študij še imam čas. Moram priznati, da sem si znanje tudi doslej dopolnjeval.

Del prostega časa posvečam športni rekreaciji, zlasti streljanju, namiznemu tenisu ter nogometu, v razvedrilo pa mi je tudi šah. Tekmoval sem že v kombinativih sestavah. Deset let sem bil član Nogometnega kluba Drava in 3 leta sem bil kapetan moštva. V slovenski ligi smo dosegli us-

JANEZ TURKUŠ: »V ZADNEM ČASU ODPADNE NAME PREVEČ DELA!«

JANEZ TURKUŠ, vodja skladiščne službe TOZD Gostinstva »Haloški biser« Ptuj, doma v Majšperku:

»Nova ročna ura mi je v spomin na 10 letno delo pri »Haloškem biseru« in na letošnjo proslavo za dan republike, ko sem jo prejel.

Del izkušenj in sposobnosti za redno delo pri »Haloškem biseru« sem si pridobil že v Majšperku, kjer sem delal 2 leti v obratu »Haloškega bisera«, druge pa še na Borlu in 4 leta pri »Belem križu« ter na sedanjem delovnem mestu 4 leta. Zraven rednega dela sem leto dni interni kontrolor ter 3 leta predsednik delavske kontrole. Sodelujem tudi v družbenopolitičnih organizacijah.

V sestavu mojega delovnega mesta so štiri delavke, občasno pa dobim z gradbeno ekipo še delavce po obratih. Oskrbeti jih moram z materialom. Posebej vodim blagovno evidenco za hotel in za centralno skladišče za vse obrate. Imam pa še druge dolžnosti. Pri rednem delu nimam posebnih problemov, čutim pa, da odpade name preveč dela. Tega bi bilo dovolj tudi za pomočnika.

Pri samoupravnem in družbenopolitičnem delu imamo tudi pri »Haloškem biseru« uspehe. Probleme v TOZD sproti rešujejo samoupravni organi. Vsakdanja delovna disciplina in praksa pa narekujejo vodilnim in vsem drugim delavcem vedno več stikov s sodelavci, kar pomeni

pehe. Uspešni smo bili tudi na delavskih športnih igrah. Dve leti sem porabil nekaj prostega časa v sindikatu. Sedaj sem član izvršnega odbora TTKS v Ptuj.

Mislím, da bom tudi v prihodnjih 10 letih skupno s sodelavkami in sodelavci dobro založen z delom in da mi bo ostajalo še nekaj prostega časa za družino in za rekreacijo.

tudi več priložnosti za razna vprašanja in odgovore pred sejami, sklepanjem in odločitvami. Tako skupno obravnavanje interesov, pobud in kritike daje pravo vrednost sledečim sklepom in odločitvam, potem pa tudi večjo vnemo pri delu.

Gostinski delavci so vedno na očeh javnosti, domačih in tujih gostov. Od njih se zato zahteva mnogo več kot samo strokovno gostinska spretnost. Ob svoji obzirnosti do gostov lahko pričakujejo od njih pravilno vrednotenje go-

stinskega dela. Samo kritizemstvo in nestrpnost in slabo obnašanje ustvarja probleme. Vse to zahteva stike z vodilnimi, ki lahko največ pomagajo k pravilnemu razčiščenju iz nejasnosti, kdaj so ogroženi doseženi uspehi zaposlenih in kdaj pričakovanja in zahteve gostov.

Ob priznanjih 10 let zaposlenim pri TOZD Gostinstvo »Haloški biser« Ptuj in razdelitvi ročnih ur sem bil zelo vesel, rad pa bi tudi ob tej priložnosti omenil, za kar sem se že prej zavzemal.

V 40. letih delovne dobe sem bil enako kot drugi z odločbo premeščan. Delovnega mesta nisimo menjavali, pač pa se je menjalo samo ime delovne organizacije. V teh pa žal niso v pravilnikih upoštevali našega minulega dela tudi za desetletna priznanja. Tako bi marsikdo upravičeno dobil priznanje za prvih deset let zaposlitve že prej, ne šele sedaj pri 40. letu delovne dobe. Menim, da je v pravilnikih še dovolj mesta tudi za odpravo enakih prikrajšanj zaposlenih.

AGROKOMBINAT LENART

Poslovanje v devetih mesecih

TOZD POLJEDELSTVO — ŽIVINOREJA

TOZD izkazuje v tričetrtletju 1977 zgubo v znesku 991.000 din. Vzrok izgube je v glavnem v tem, ker v tričetrtletnem obračunu še ni zajeta realizacija od sladkorne pese in koruze, od katerih pa se pričakujejo ugodni rezultati.

Velika ovira razvoja za to TOZD je pomanjkanje sredstev v poslovnem skladu. V zadnjih letih je TOZD s hidromelioracijami pridobila preko 500 hektarjev zemljišč. Za kvalitetno in pravočasno obdelavo zemljišč pa primanjkuje dodatne mehanizacije, skladiščne zmogljivosti pa so minimalne. Zaloge so se v primerjavi z enakim obdobjem lani znižale.

Število zaposlenih delavcev je večje za 17 %, poprečni mesečni neto osebni dohodek na delavca pa znaša 3.563 din in je v primerjavi s tričetrtletjem 1976 manjši za 2 %.

TOZD SADJARSTVO SELCE

Doseženi finančni uspeh v tričetrtletju 1977 ni ugoden, saj je spomladanska pozeba povzročila 70 % škode na jablanovih in hruškovih nasadih ter 100 % škodo na nasadih breskev. Pridelali so 40 do 45 vagonov sadja. Tako znaša celotni prihodek 8.663.000 din, kar je le 2 % več kot v enakem obdobju lani.

Porabljena sredstva so občutno manjša, kar za 40 %, saj so odpadli stroški škropljenja in spravila sadja. Dohodek znaša 4.685.000 din in je v primerjavi s tričetrtletjem 1976 večji za 37 %.

V TOZD je zaposlenih 41 delavcev ali 24 % več kot v tričetrtletju 1976.

TOZD TRANSPORT SERVIS

TOZD izkazuje v primerjavi s prejšnjimi leti ugoden

finančni rezultat. TOZD je v prejšnjih letih izkazovala visoke stroške investicijskega vzdrževanja, saj je večina mehanizacije že zastarela in zaradi dotrajanosti povzročila velike stroške. V letošnjem letu so nabavili štiri kamione in kombi, s čemer pa še ni zadosteno vsem potrebam.

Tudi ta TOZD je v primerjavi z lanskim tričetrtletjem znižala poprečni neto osebni dohodek za približno en odstotek. Število zaposlenih pa se je povečalo od 41 na 43 delavcev.

TOZD GOSTINSTVO IN TRGOVINA

je v primerjavi s prejšnjimi obračunskimi obdobji dosegla razmeroma ugodne rezultate, ki so predvsem rezultat večje angažiranosti gostinskega kadra (pri večanju prometa in znižanju stroškov). TOZD bi lahko dosegla še boljše rezultate, če bi razpolagala z zadostnimi sredstvi sklada in zgradila dodatne objekte (prenočišča, kegljišče in drugo), s katerimi bi povečala promet.

TOZD je v tričetrtletju 1977 že dosegla 85 odstotkov letnega plana.

Število zaposlenih delavcev se je povečalo za 6 %, poprečni mesečni neto osebni dohodek pa znaša 3.405 din, v primerjavi s tričetrtletjem 1976 pa je zmanjšan za 7 odstotkov.

TOZD KOOPERACIJA — KMETIJSTVO

Izredno povečanje izkazuje naplačani prihodek, kar je po mnenju TOZD tudi vzrok za izkazano izgubo.

TOZD je tričetrtletje 1977 sklenil z izgubo v znesku 453.000 din. Neplačan prihodek se nanaša predvsem na individualne proizvajalce — kmete, terjate pa predvsem na prodajo reprodukcijskega materiala (gnojilo, semena, krmila in zaščitna sredstva). Na negativni finančni rezultat je vplival tudi nezadovoljiv odkup živine; vzrok je predvsem v neurejenih cenah.

Med glavne ukrepe za odpravo izgube je TOZD ustvarila predvsem izterjavo zapadlih terjatev ter intenzivno štednjo na vseh ravneh.

Kaj smo si želeli?

ZADNI DNEVI KOLEDARSKEGA LETA SE IZTEKAJO IN HKRATI NAS SILIJO K RAZMIŠLJANJU, KAJ SMO NAREDILI V MINULIH DNEH LETA IN O TEM ALI SMO USPELI URESNIČITI NAČRTE TER KAJ SI ŽELIMO ZA NAPREJ.

O TEM, KAJ SI JE ŽELEL NAŠ DELOVNI ČLOVEK OB IZTEKU LANSKEGA LETA ZA LETOŠNJE LETO, KOLIKO NEURESNIČENIH ŽELJA JE ŠE OSTALO, BOMO IZVEDELI IZ IZJAV NEKATERIH DELAVCEV ZAPOSLENIH V SOZD KMETIJSKO PREHRAMBENIH KOMBINATU.

VIKTORIJA BOMBEEK: »DNEVI OB NOVEM LETU SO PO SEBNO PRIJETNI!«

VIKTORIJA BOMBEEK, zaposlena v upravi TOZD Transportservis Agrokombinata Lenart, doma v Gradišcu:

»Med svoje delo, ki ga opravljam že 3 leta v administraciji delovne organizacije TOZD Transportservis, štejem sodelovanje pri pregledih traktorjev Agrokombinata in kmetovalcev z območja občine Lenart, ki so ob sredah. Lastniki traktorjev si želijo uspešen pregled, pri ugotovljenih nepravilnostih pa tudi zanesljivo odpravo teh. Vsi se zavedajo, da je traktor v kmetijstvu dragocena investicija in ne more biti nikomur vseeno, ali traktor počiva zaradi neuporabnosti ali pa prehaja z dela na delo, ker je tehnično neoporečen. Pri tem poskušamo tudi vsem pomagati in imamo občutek, da to tudi zelo cenijo.

V družinskih skrbeh pa me spremlja nenehna želja, da bi se čimbolj posvetila svojemu sinu Matjažu. To me je tudi vodilo, da sem bila v času porodniškega dopusta letos do marca mnogo ob njem, da se je lepo razvijal. Star je že 20 mesecev. Sedaj, ko sem redno zopet na delovnem mestu, bdi nad njegovimi potrebami in željami znanka Antonija iz Gradišča, kamor odnašam Matjaža predno odidem na delo.

Tudi med sodelavci in sodelavkami opažam na delovnih mestih prizadevnost, da bi svoje delo v redu opravile, doma pa, da bi storile v pro-

stem času čimveč in da bi vsaj v času, ki jim ostaja po delu, doživljale vso družinsko srečo in zadovoljstvo. Kaj vse si katera želi, je znano največ v njihovih družinah, ob novem letu pa se le izkažejo močje z različnimi pozornostmi in darili zanje in za otroke.

Novoletne želje o zdravju, uspehih, sreči in zadovoljstvu po mojem niso le navada, temveč mnogo več, izražajo pri ljudeh notranjo potrebo, da bi posvetili te dni in želje soljudem, najbližjim v družini, v delovni organizaciji, v kraju bivanja in tudi naprej do vseh, ki jim v življenju mnogo pomenijo. Vesela sem, ko si ljudje vračajo te dobre želje in zdi se mi, da so dnevi okrog novega leta posebno prijetni in ljudje bolj prisrčni kot sicer.

Mnogo take prisrčne novoletne topline želim v življenju našemu malemu Matjažu, enako pa mož Franc.«

MATILDA DUH: »DODATNO IZOBRAŽEVANJE OB DELU KORISTI TUDI DELOVNI ORGANIZACIJI!«

MATILDA DUH, zaposlena v upravi TOZD Poljedelstvo Agrokombinata, doma v Lenartu:

»Dodatno izobraževanje ob delu ni samo moja osebna želja in potreba, temveč je tudi koristna možnost v moji delovni organizaciji, ki skrbi po svojih močeh za izpopolnjevanje svojega upravno in strokovno tehničnega kadra. Letos sem se vpisala v Mariboru na Ekonomsko srednjo šolo in se udeležujem ob petkih predavanj. Študiram do-

ma, kakor mi to dopušča prosti čas, ki mi ostaja po delu. V novo opremljeni sobi doma pri starših imam mir za nemoten študij. Nekaj prostega časa si še izborim za družbo s kolegicami.

Moje redno delo v TOZD Poljedelstvo AK Lenart obsega že tri leta vsa administrativna dela, poleg tega pa še sestavljam obračune za izplačevanje premij za živino in za mleko Pripravljam obračune osebnega dohodka, pišem zapisnike sej samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij, sej delavskega sveta in strokovnega kolegija, poleg tega pa dajem sodelavcem potrebne informacije in jim pomagam reševati razne probleme.

Tudi 1978. leta si želim preživeti dopust ob morju, v enem izmed lepih in ne preveč oddaljenih krajev ob Jadranu. Lani mi je v Umagu hitro minil dopust.

Za novo leto 1978 želim sodelavcem in sodelavkam v TOZD Poljedelstvo mnogo uspehov pri delu in vse najboljše v osebnem življenju.«

DRAGICA GEDL: »MOJA ŽELJA JE DRUŽINSKO STANOVANJE!«

DRAGICA GEDL, čistilica v »Koških« TMI Maribor, doma v Kungoti pri Mariboru:

»Letos je bilo zame prijetno doživeti, ker sem bila zopet sprejeta na delo v »Košake«. Tri leta sem bila pri sinu Renatu doma, ker ga z možem Milanom nisva mogla dati drugam v varstvo, da bi lahko hodila brez prekinitve delat v »Košake«, kjer je zaposlen tudi mož Milan. Pred tem sem delala v črevarni »Košakov«. S sedanjim delom sem zadovoljna.

Za 1978. leto ima moja družina veliko željo. Rada bi do-

segla družinsko stanovanje iz solidarnostnega sklada. Na gradnjo svoje hiše z Milanom ne moreva misliti, ker nimava prihrankov in tudi sprotni dohodki tega ne bi prenesli. Najino sedanje stanovanje sestoji iz sobe in kuhinje. Moja mama stanuje pri nama in nama varuje otroka; to stanovanje je njeno, ker ga je dobila kot delavka pri Agrokombinatu Maribor. Ne rečem, da bi z družino rada stanovala v Mariboru, pač pa si želiva z možem stanovati bližje Mariboru. Ko se vracam z dela, moram domov 4 km peš, ker taktat ne vozi avtobus.

Za 1978. leto si tudi jaz želim, da bi še dalje redno prejeli »Našo pot«, ki jo že pogrešamo. Vsaj iz nje marsikaj izvemo in smo zaradi rednosti nanjo tudi navajeni.«

DUŠAN GRKINIČ: »REDNA IN ZAJAMČENA PRESKRBA Z MESOM IN MESNIMI IZDELKI!«

DUŠAN GRKINIČ, mesar sekač v klavnici »Košakov« TMI Maribor, stanuje v Mariboru:

»Enako kot so želeli sodelavci v klavnici v »Koških« TMI Maribor za 1977. leto, bi veljalo tudi za to leto redne in zajamčene preskrbe prebivalstva z mesom in mesnimi izdelki z »Košakov«. Te želje pa se v celoti niso izpolnile zaradi prepogostih težav z nakupom klavne živine. Težko situacijo je moral reševati uvoz. Letošnje upanje zato lahko podaljšamo na 1978. leto v dobri veri, da ne bomo zopet neprijetno presenečeni.

V »Koških« Maribor delam od 1968. leta. Začel sem kot učenc mesarske stroke. Doma sem iz občine Knin. Več mojih znancev in sorodnikov si je že prej pomagalo v Mariboru in v »Košake«. V Ljubljani imam strica, v Mariboru pa brata, ki se je izučil za mizarja. To je tudi meni pomagalo pri odločitvi, da se zaposlim v »Koških« v Mariboru. Sem zadovoljen v poklicu. Zdaj se šolam, da bi pridobil visoko kvalifikacijo. Če bo po izšolanju v »Koških«

Kaj smo doživeli?

zame ustrezno prazno mesto, bom ostal v Mariboru. Na »Košake« sem že navajen.

Naj izrazim še željo sodelavcev iz »Košakov« in tudi mojo lastno željo, da bi bili radi večkrat navzoči na raznih tekmovanjih kot tekmovalci v nogometu, odbojki, rokometu in kegljanju. V »Košakih nas je skoraj dve tretjine mladih, žal pa nimamo možnosti za rekreativni športni trening v prostem času. Če ne prej, bi želeli doseči to možnost v mejah nove klavnice v Zlatoličju

Srečno 1978. leto želim vsem sodelavcem in poslovnim prijateljem »Košakov«.

KARL KRANER: »PRI NADALJNJEM DELU ČIMVEČ USPEHOV!«

KARL KRANER, referent za zemljiške zadeve pri Agrokombinatu Maribor, živi v Svečini pri Zgornji Kungoti:

»Že nad 8 let delam pri Agrokombinatu Maribor v operativni. Od tega mi je minilo 6 in pol let v Svečini, 2 leti pa na zemljiškem oddelku v Mariboru.

Delam v glavnem na podružbljanju kmetijskih zemljišč, predvsem na arondiranju in odkupovanju kmetijskih zemljišč. Tako se ustvarja kompleks 250 hektarjev v treh katastralnih občinah Podova, Gorica in Sp. Polskava, v lasti 130 lastnikov, s 15 do 20 ari do 3 hektarji zemlje. Tukaj nastaja melioracijski kompleks kot nadomestno zemljišče za izgubljeno zemljišče za mariborsko letališče in za razširjeno urbanizacijo mesta Maribora. Na doseženem kompleksu 250 hektarjev bodo potrebne zaradi močvirjenosti melioracije in ustrezni agrotehnični ukrepi za odvodnjanje. Tako izboljšano združeno zemljišče bo lahko dalo več pridelka kot prejšnja zemljišča, zlasti pa

sladkorne pese za novo sladkorno tovarno v Ormožu.

Prvotno je bila zamišljena hidromelioracijska skupnost s sedežem v Račah. Zato je bilo sprva več vne, vendar so si kmetje premislili, da bodo raje prodali svoje parcele. V letu 1976 in 1977 je uspelo tako pridobiti okrog 81 hektarjev; za 48 hektarjev so že sklenjeni dogovori. Za 130 ha pa še ostane vse delo za 1978. in 1979. leto. Nekaj kmetov se še ni dokončno odločilo glede prodaje svoje zemlje.

Že letos sem si želel, da bi čimveč svojega pomembnega dela uspešno opravil. Pri Kmetijski zemljiški skupnosti so že naročeni kmetijski projekti. Tako se že vidi, kar je narejenega. Pri Pragerskem mejijo zemljišča Agrokombinata Maribor na melioracijska zemljišča Kmetijskega kombinata Ptuj — Pragersko.

Urejeni delovni odnosi v oddelku nam olajšujejo delo, sporazumevanje in medsebojno pomoč. Osebnostno si želim pri tem delu tudi za naprej zdravje in uspeh, da bi svoje odgovorno delo čimprej končal. Imam pa še to osebno željo, da bi se preselil iz Svečine bližje Mariboru, kar bi pomenilo zame občutno olajšanje pri prihajanju na delo in pri skrbi za družino.

Če bi se mi ta želja izpolnila, mislim, da bi se strinjali tudi v Svečini, kjer sem bil večstransko aktiven in prizadeven, da bi se tudi v Svečini čutilo napredno delo, v katerega vlagajo tam tudi drugi mnogo svojega prostega časa in truda.

STEFKA LAMPRET: »ŽELIM SI MIR, ZDRAVJE IN MNOGO DELA!«

STEFKA LAMPRET, prodajalka v prodajalni sadja in zelenjave v Mariboru, Partizanska 6, doma na Studencilih:

»Za 1977. leto službeno nisem imela posebnih želja. Dela je tukaj vedno dovolj. Rada delam v tej trgovini in bi v njej tudi ostala. Pozimi me marsikdo vpraša, če me zebe, pa mu rada odgovorim, da se pri delu grejem. Imam že precejšen krog stalnih strank. Prihajajo pa tudi nove stranke v vseh letnih časih. Včasih jih je več, drugič manj, največ pa od aprila do septembra, med tednom pa največ do petka in še nekaj v soboto.

Tudi družinsko nisem imela večjih želja kot mož Herman ter sinova Herman in Viktor. Sin Herman je maturiral na tehnični srednji šoli strojne smeri in je že zaposlen kot strojni tehnik pri Elektrokovini. Poročil se je že in dobil hčerko Vesno, ki bo 1. januarja 1978 stara 9 mesecev. Vesna nam je izpolnila največjo željo, ki je stara že tri pokolenja. Vedno so se v njih rodili le fantje, Vesna pa je odprla vrata še deklicam.

Za 1978. leto si želim za delovno mesto mir, zdravje in mnogo dela z zadostnimi zalogami stvari za prodajo. Mir visoko cenim, ker vem, kaj je vojna. Mir in zdravje želim tudi vsem v kolektivu ter mnogo uspehov 1978. leta. Želim še, da bi se naša mala Vesna v miru razvijala in odrasla v družinski sreči.

GENOVEFA MAJHEN: »NOVA KLET BO SLUŽILA SVOJEMU NAMENU!«

GENOVEFA MAJHEN, delavka v polnilnici TOZD Kletarstvo »Slovenske gorice« Ptuj, doma v Stojncih pri Ptuj:

»K svojim dolgoletnim željam, da bi ostala zdrava in sposobna za delo na sedanjem delovnem mestu in da bi živela z mojem Francem, zaposlenim pri gradbenem podjetju Stavbar TOZD »Drava« v Ptuj in s sinom Marjanom v lastnem domu in da bi se sin

Marjan izšolal za mehanika, štejem tudi manjše želje za vsako tekoče in novo leto. Najbolj smo vsi skupaj zadovoljni, ko se nam trajnejše in nove želje izpolnijo.

Od 1964. leta delam v TOZD Kletarstvo »Slovenske gorice« med sodelavkami, vajenimi rednega dela in medsebojnega razumevanja ter pomoči. Delo v večjem polnilnem prostoru nam gre hitro od rok, saj ga nekaj opravijo tehnične naprave, nekaj pa je zraven tudi ročnega dela.

V sedanjih pogojih dela v polnilnici upamo, da bo v novi sodobno grajeni kleti, s sodobno tehnično opremo polnilnice delo še bolj avtomatizirano, pogoji dela in naše počutje še udobnejše, čeprav bomo še dalje potrebovali zaščitna sredstva za zdravje na delu v hladnem in vlažnem prostoru. Veseli bomo vsi skupaj, ko bo nova klet z vsemi dodatnimi prostori že služila namenu.

Zgraditev našega novega doma se je uresničevala po naših finančnih možnostih in ob vlaganju upoštevanega lastnega dela. Na graditev smo pripravljali 6 let, sama graditev pa je trajala 3 leta. Vseli smo se že lani. Nekaj del nam je še ostalo.

Sin Marjan se je letos začel učiti za mehanika pri mojstru Novoselcu v Stojncih. Z mojim upam, da bo v rednem roku uspešno končal šolo in bo tako imel svoj praktični in sodobni poklic. V času njegovega učenja se bo zmanjšal naš dolg za graditev in upam, da bo tudi z osebnim dohodkom še boljše. Nato si bomo lahko na novo opremili stanovanje, kar prej zaradi izdatkov za material in delo ni bilo mogoče.

Za 1978. leto želim sodelavkam in sodelavcem v kolektivu zdravje, uspešno delo in zadovoljstvo, enako pa tudi bralcem »Naše poti«.

LEOPOLD PERGER: »TRUDIMO SE, DA BI BILI KUPCI Z NAMI ZADOVOLJNI!«

LEOPOLD PERGER, poslovodja trgovine »Kmetovalec« Obrata kooperacija Kmetijskega kombinata Ptuj, doma v Ptuj:

(Nadaljevanje na 19. str.)

ZDRAVSTVENO VARSTVO DELAVCEV

Bolezen je nevarnost, ki najpogosteje ogrozi človeka. Raznim boleznim je delavec nenehno izpostavljen, prav tako nesrečam pri delu in poklicnim boleznim, v zadnjem času pa vse večjemu številu prometnih nesreč.

Z novo ustavo se je organizacija zdravstvenega varstva pri nas korenito spremenila. Samoupravna interesna skupnost zdravstva zagotavlja delovnim ljudem zdravstveno varstvo po načelih vzajemnosti in solidarnosti. V njih delovni ljudje skupaj z delavci zdravstvenih organizacij uresničujejo svobodno menjavo dela, odločajo o vrstah in obsegu pravic iz zdravstvenega zavarovanja, določajo politiko razvoja in pospeševanja zdravstvene dejavnosti in usklajujejo razvoj teritorialne razporejenosti zdravstvenih organizacij.

Kljub skrbi, ki jo družbena skupnost posveča zdravju občana, pa zdravstveno stanje naših delavcev v kombinatu ni zadovoljivo. Že nekaj let je v kombinatu prisoten problem zdravstvenega stanja delavcev. Zato vlagamo precejšnja sredstva za povečanje družbenega standarda — prehrane, letovanj, preventivnega zdravstvenega varstva, stanovanj, ki bi moralo vplivati na izboljšanje ravni zdravstvenega stanja delavcev. Raziskave ki smo jih opravili med delavci v letu 1976 pa ugotavljajo, da zdravstveno stanje ni samo nezadovoljivo, ampak pereče.

— 79 odstotkov delavcev kombinata boluje vsaj za eno boleznijo,

— 30 odstotkov delavcev se zdravi zaradi težjih revmatičnih obolenj, ki so posledica predvsem težjih pogojev dela, izpostavljenosti ekoloških vplivov vremena,

— pogoste so boleznih dihal, prebavil in krvožilnega sistema.

Ni nas presenetilo, če se je preko 90 odstotkov delavcev izreklo za organizacijo lastne obratne ambulante in izrazilo željo, da bi v preventivi bili opravljeni sistematski pregledi delavcev, ki delajo pod posebnimi pogoji in delavcev nad 40 let starosti.

LASTNA ZDRAVSTVENA SLUŽBA

V cilju, da izboljšamo namen zdravstvenega varstva delavcev so se delavci in samoupravni organi kombinata odločili ustanoviti obratno ambulanto. S 1. januarjem 1977 je kombinat dobil obratnega zdravnika, ki posluje v novih prostorih zdravstvenega doma Ptuj. S tem je dana možnost našemu delavcu, hitrejšega in učinkovitejšega zdravljenja, pa tudi spremljanje zdravstvenega stanja delavcev, ker obratni zdravnik vodi evidenco o pogostostih obolenjih delavcev po temeljnih organizacijah. Rezultati bodo šele vidni v prihodnjih letih, saj ima uvedba obratne ambulante v prehodnem obdobju, če gledamo samo koriščenje staleža nasproten učinek in sicer porast staleža, na drugi strani pa manjše čakalne dobe, večjo skrb

za zdravje delavca in hitrejše in učinkovitejše zdravljenje, ki prav gotovo vpliva na povečanje produktivnosti dela.

POVEČANJE BOLNIŠKEGA STALEŽA

Stalež delavcev je v devetih mesecih letošnjega leta občutno narasel, saj presega lanskoletno povprečje za štirinajst odstotkov.

Povprečno je bil v staležu vsak delavec v kombinatu 127 ur. Visok indeks porasta staleža je dosežen predvsem v TOZD Kmetijstvo (130 %), Kletarstvo (124 %), Mizarstvo (183 %), TMK (263 %), Trgovina (184 %) ter Haloški biser (106 %).

Občutno znižanje staleža je v TOZD Mlekarna (87 %), Tehnoservis (85 %), Gradbeni remont (51 %) in Petovia (96 %).

Vzroki povečanja zdravniškega staleža so naslednji:

— v Kmetijstvu in Gozdarstvu predvsem starejša populacija, pogosta revmatična obolenja, ki imajo za posledico daljše časovno zdravljenje, obolenja dihal, prebavil, porast alkoholizma in močna fizična izčrpanost delavcev, predvsem zaradi težjih pogojev dela, kjer so izpostavljeni stanju vremena in neredni prehrani.

— TOZD Kletarstvo, vzroki so predvsem v starejši populaciji ki zaradi nenehnega dela v vlagi, na prostem ali prepihu bolujejo za težjimi revmatičnimi obolenji, poškodbami hrbtenice, prisoten pa je tudi v tej temeljni organizaciji pri nekaterih delavcih alkoholizem.

— v TOZD Močnih krmil, kjer je razmeroma malo število zaposlenih, so trije delavci dalj časa v staležu, zaradi poškodb izven dela in težjega revmatičnega obolenja.

— v TOZD Haloški biser ugotavljamo, da stalež koristi pretežno ženska delovna sila in to mlajša, zaradi nege družinskega člana, zaznavamo pa predvsem pogostnost manjših poškodb kuharskega osebja ali akutnih obolenj, ki imajo za posledico, da jih

je treba v tem času odstraniti iz dela četudi bi bili sposobni opravljati še kakšno delo, ker delajo pri živilih.

VEČJA SKRIB PREVENTIVNEMU ZDRAVSTVENEMU VARSTVU

Zaskrbljujoč je porast obolenj delavcev nad 30 dni. Število takih obolenj in izgubljene ure presegajo število do 30 dni. Zaradi takega stanja je na predlog sveta za družben standard bilo sprejeto na zborih delavcev, da se posveti vsa skrb preventivnemu zdravstvenemu varstvu in v te namene je bilo na skladu skupne porabe rezerviranih 600.000 dinarjev s tem, da se delavce ki bolujejo za težjimi revmatičnimi obolenji in drugimi pošlje na topliško zdravljenje ali v zdravilišča. Na predlog osnovnih organizacij sindikata v TOZD in samoupravnih organov je bil 37 delavcev poslano na brezplačno zdravljenje v zdravilišče oziroma toplice. Delovnim invalidom so bile dodeljene tudi 30-dnevne brezplačne vstopnice za toplice, vsem delavcem pa se je zagotovilo 15-dnevno brezplačno kopanje v Ptujskih toplicah v odprtih ali zaprtih bazenih.

Zdravstvena služba je pričela s sistematskimi pregledi delavcev, tako so bili pregledani delavci Gozdarstva in Mlekarne; ostale temeljne organizacije bodo na vrsti v letu 1978. Hkrati pripravljamo predavanja ki jih bo izvedla zdravstvena služba iz področja higijene, kontracepcije, varstva pri delu in alkoholizma. Preventivno so bili tudi cepljeni vsi delavci proti gripoznim obolenjem, predvsem pa delavci, ki delajo z živili.

Zdravstvena služba je pričela s sistematskimi pregledi starejših delavcev in uvedla postopek za priznanje pravice iz invalidskega zavarovanja 42 delavcem kombinata, kar ima prav tako za posledico večji porast staleža, ker se nekateri postopki zavlačujejo tudi nad 60 dni in delavci ki so predvideni za upokožitev, so ves čas v staležu.

V prihodnje morajo temeljne organizacije aktivneje sodelovati z zdravstveno službo kombinata, jih sproti opozarjati na probleme, kar bo prav gotovo vplivalo na znižanje obolelosti, zmanjšanje staleža, kajti v letošnjem letu je tak kontakt bil predvsem intenzivnejši s TOZD Mlekarna in Tehnoservisom, zaželjeno pa bi bilo da se aktivneje vključijo v skrb za zdravje delavca tudi ostale temeljne organizacije.

REKREACIJA DELAVCEV

Rekreacija in aktivno koriščenje letnega dopusta je pomemben element zdravja in delovne storilnosti. Letni dopust je namenjen boljšemu zdravju in delu,

zato ne sme ostati privilegij le tistih z višjimi osebnimi dohodki. Žal pa ugotavljamo, da pri nas še 48 odstotkov delavcev preživi dopust doma, na delu ali pa ker jim dohodek ne dopušča preživeti dopusta drugje, čeprav imajo tudi ti željo in interes za letovanje. Iz leta v leto se kaže, da se interes delavcev za letni dopust večja, tako se tudi naš dopust osvobaja miselnosti o nepotrebem oddihu in odvečnih stroških.

Kombinat razpolaga s 124 lastnimi ležišči na morju in toplicah, kar je za razmerje s kolektivi v ptujski občini veliko, za tak kolektiv kot je naš pa še vedno premalo, da bi lahko zadovoljili vsem potrebam delavcev, ki želijo letovati. Zato bo potrebno v naslednjih letih realizirati program gradnje 120 ležišč v Nerezinah in Malem Lošinjju. V letošnjem letu smo si pomagali tako, da smo najeli dodatne zmogljivosti v domu mariborskih komunalcev v Biogradu, tako da je praktično vsak delavec, ki je imel interes letovati lahko letoval po razmeroma nizkih cenah na morju ali v toplicah.

V letu 1977 je v naših počitniških objektih letovalo skupaj 546 delavcev in njihovih družinskih članov, od tega pretežno na morju in le majhen odstotek v toplicah. Interes pa bi bil prav gotovo še večji, če bi v letošnjem letu delavci dobili regres za letni dopust, kar pa je bilo zaradi premajhnega ostanka dohodka nemogoče. Zato so bile odločitve delavcev take, da se financira iz sklada skupne porabe le prioritete naloge, regres pa je bil v letošnjem letu v celoti nerealiziran. Kljub vsemu pa delavci niso opustili vsaj eno ali dvodnevne oddiha z organizacijo izletov, ki so jih organizirale posamezne osnovne organizacije sindikata.

Silva Gorjup

KO
PREČITATE
»NAŠO POT«
JO
DAJTE
ŠE
SOSEDU!

Kritični prerez stanja varstva pri delu ter pomen vzgoje in izobraževanja

DEJSTVO JE, DA IMAJO DELAVCI V ZAČETKU DELA V TEMELJNIH ORGANIZACIJAH IN DELOVNIH ENOTAH ZELO SKROMNO (ALI SPLOH NIKAKRŠNO) ZNANJE S PODROČJA VARSTVA PRI DELU. PRIHAJAJO BREZ POTREBNIH VARNOSTNIH NAVAD IN BREZ POZITIVNEGA STALIŠČA DO VARSTVA PRI DELU. MNOGI SO ŠE VEDNO MNENJA, DA JE VARSTVO PRI DELU »NUJNO ZLO« IN DA NI POTREBE PO ORGANIZIRANEM IN SISTEMATIČNEM REŠEVANJU VPRISANJ VARSTVA PRI DELU.

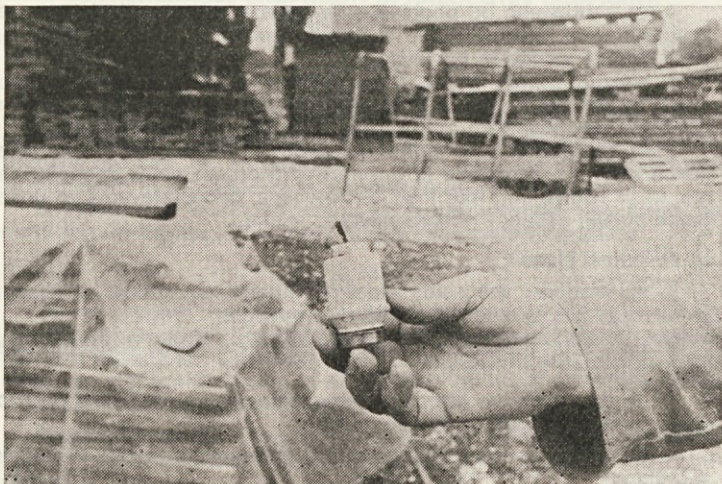
DELAVEC MORA BITI POUČEN

Prav analize poškodb pri delu prejšnjih let v Kmetijskem kombinatu Ptuj kažejo, da je med poškodovanimi delavci veliko novincev ter takšnih, ki niso upoštevali predpisov iz varstva pri delu. Vzroke poškodb pa je nedvomno potrebno iskati prav v pomanjkljivem izobraževanju in uvajanju novincev v delo. Vzgoja in izobraževanje iz varstva pri delu sta sestavni del procesa uvajanja v delo in strokovnega usposabljanja delavcev v temeljnih organizacijah. Zato mora vsaka delovna organizacija oziroma TOZD zagotoviti, da je vsak delavec po PROGRAMU TEORETIČNEGA IN PRAKTIČNEGA USPOSABLJANJA ob prvi in ob vsaki naslednji razporeditvi na delovno mesto oziroma delo poučen o DELOVNIH RAZMERAH IN NEVARNOSTIH PRI DELU, O VARSTVENIH UKREPIH, O SREDSTVIH IN OPREMI ZA OSEBNO VARSTVO PRI DELU IN O NJIHOVI UPORABI. Za uvajanje novincev v delo JE ODGOVOREN NEPOSREDNI VODJA DELA, ki s pomočjo pooblaščenih oseb iz varstva pri delu temeljne organizacije ali delovne enote, teoretično in praktično pouči posameznika ali skupino delavcev, z nevarnostmi za zdravje in življenje, z najprimernejšim načinom dela, ki jim zagotavlja varnost pri delu ter z varnostnimi ukrepi, ki jih morajo pri delu upoštevati.

SERVIS ZA ODKRIVANJE IN ODKLANJANJE NAPAK

Služba varstva pri delu in požarno varnost je v mesecu aprilu 1976. leta izdala priročnik za neposredne vodje dela pri uvajanju novincev v delo ter izdelala uvaljalni karton, vendar tega še do danes nekatere temeljne organizacije in delovne enote niso uvedle v življenje oziroma prakso.

Takšne varovalke lahko najdemo v električnih razdelilnih omaricah po TOZD

KAKŠEN PA JE STVARNI ODNOS DO VARSTVA PRI DELU V NEKATERIH TOZD IN DELOVNIH ENOTAH PA SE VIDI IZ TEGA, DA JE OD 16 TEMELJNIH ORGANIZACIJ IN 8 DELOVNIH ENOT SPREJELA SAMO ENA TEMELJNA ORGANIZACIJA PRAVILNIK O POUČEVANJU IN VZGAJANJU IZ PODROČJA VARSTVA PRI DELU KLJUB TEMU, DA JE BIL PRAVILNIK ŽE LETA 1975 V RAZPRAVI (Pravilnik o varstvu pred požarom je sprejelo 5 TOZD in ena DE, Pravilnik o varstvu pri delu temeljne organizacije enako samo ena temeljna organizacija.).

Za leto 1977 niso bili v temeljnih organizacijah narejeni plani oziroma odvojena finančna sredstva za izvajanje varstva pri delu. Temu stanju se ne smemo čuditi prav zaradi neodgovornosti ali nepoznavanja zakonskih predpisov in določil iz varstva pri delu in požarne varnosti nekaterih odgovornih delavcev v posameznih temeljnih organizacijah, SAJ PREVLAĐUJE MIŠELNOST, DA NAJ BI BILA SLUŽBA VARSTVA PRI DELU IN POŽARNE VARNOSTI NEKE OBLIKE SERVIS ZA ODKRIVANJE, PREDVSEM PA ZA ODKLANJANJE NAPAK.

POMANJKLJIVOSTI, KI SE NAJPOGOSTEJE POJAVLJAJO

Če v kratkem naredimo prerez skozi temeljne organizacije in delovne enote glede varstva pri delu vidimo, da je največ napak in pomanjkljivosti na:

— ELEKTRIČNIH NAPELJAVAH IN PRIKLJUČKIH (za ilustracijo naj povem, da v vsej delovni organizaciji ni bilo električne razdelilne omarice, ki bi odgovarjala predpisom iz pravilnika o tehničnih ukrepih za elektroenergetske instalacije v industriji);

— DELOVNIH PRIPRAV IN NAPRAV — nezavarovani rotirajoči

Uporaba osebnih zaščitnih sredstev na delovnem mestu

deli, slaba navodila in opozorila za delo, večina delovnih priprav in naprav ni bilo že vrsto let pregledanih, nimajo atestov in pisмениh izjav proizvajalnih ali trgovskih organizacij itd.

— PRENOSNA ELEKTRIČNA ORODJA IN ROČNE SVETILKE (so najnevarnejši porabniki električne energije), večinoma poškodovani pregibni priključni vodi, vtiči, v večini primerov ročne svetilke improvizacijsko narejene in priključene na 220 V (lahko so samo na malo napetost);

— DELOVNI IN POMOŽNI PROSTORI — nekaj jih bo potrebno v naslednjem obdobju sanirati, v večini pa narediti ekološke meritve;

— DELOVNI POGOJI NA DELOVNIH MESTIH — marsikatero delovno mesto bi lahko imelo boljše delovne pogoje, če bi tehnološki postopki bili bolje pripravljeni in izdelani ter če bi bila delovna mesta podrobno analizirana. Na nekaterih delovnih mestih bo potrebno narediti meritve (razsvetljava, ropot, plini in pare — toplotno okolje);

— POŽARNA VARNOST, v večini primerov dobro tehnično izvedeno, kadrovske nepopolno. Delavci so premalo seznanjeni z ravnanjem z gasilskimi sredstvi za gašenje požarov. Zato je nujno potrebno, da se služba varstva

pri delu in požarne varnosti okrepi s strokovno osebo s področja gasilstva, saj bi s tem marsikateri dinar ostal v temeljnih organizacijah (mišljeno na kontrolo gasilskih aparatov, poučevanje in vzgajanje ter preizkusi znanja, ki so obvezni za vse temeljne organizacije). Pri vsakem požaru moramo računati z izgubo produktivnega časa in s tem tudi na življenjski standard prizadetih delavcev. Zaradi tega je nujno, da posvetimo požarno-varnostni službi enako skrb kot produkciji.

— SREDSTVA ZA OSEBNO VARSTVO — večina temeljnih organizacij ima priskrbljena osnovna zaščitna sredstva, vendar niso povsod najboljše oziroma ustrezna kljub temu, da so sredstva za osebno zaščito NA RAZPOLAŽO, JIH DELAVCI NE UPORABLJAJO (kar pomeni hujšo kršitev delovne obveznosti);

— PROPAGANDA IN STIMULACIJA PRI DELU — psihologija propagande je v boju proti nesrečam pri delu in poklicnim obolenjem zelo pomembna. Propaganda naj bi se izvajala s plakati in letaki, filmi in diapozitivi, razstavami, tovarniškimi listi ali bilteni ter drugimi javnimi sredstvi obveščanja. Stimulacijo varstva pri delu omenjam zato, ker je kot metoda zelo blizu propagandi spodbujanja delavcev na kakršen koli način (denarno ali s posebnimi (Nadaljevanje na 16. str.)

(Nadaljevanje z 11. str.)

e) da si po možnosti zagotovimo skupen, ustrezen, cenejši in nemoten transport mleka od naših kmetij, do zbiralnice;

f) da si ustvarimo pogoje za kakovostno in higiensko primerno pridelovanje mleka s:

1. sprotnim obravnavanjem rezultatov kontrole mleka, ki ga bodo oddali posamezni pridelovalci — člani skupnosti in izvajanjem predpisanih, oziroma dogovorjenih ukrepov zoper kršitelje predpisov oziroma dogovorov,

2. z občasnimi pregledi hlevov in ugotavljanjem higienskih razmer pri izvajanju molže, odpremi in transportu mleka do zbiralnice, čiščenju in razkuževanju posod, čiščenju živine (ipd.) skupaj s strokovno službo pooblaščenih organizacij združenega dela;

3. s sprotnim izobraževanjem pridelovalcev mleka za boljše in sodobnejše pridelovanje krme, reje živine, gradnje sodobnih hlevov in urejanje sodobnih naprav ter priprav, higiene pri molži in ravnanju z mlekom.

2. člen

Člani skupnosti, podpisniki te pogodbe se za uresničevanje 1. člena, vsako leto na novo dogovarjamo s programom dela in vlaganj sredstev, katere od zastavljenih ciljev bomo uresničili in v kolikšnem obsegu, kakor tudi o načinu, višini ter pogojih pridobivanja, oz. združevanja sredstev.

Program iz prvega odstavka tega člena bomo sprejemali za vsako leto na rednem letnem zboru, ki ga bomo opravili najpozneje do konca marca vsakega leta.

II. ČLANSTVO V SKUPNOSTI

3. člen

Članstvo v skupnosti je prostovoljno in za nedoločen čas.

Član skupnosti postane in je lahko vsak lastnik krav molznic, ki je hkrati tudi lastnik ali solastnik kmetije in gospodarskih zgradb, če je tako željo sam izrazil, in če pristojni kolegijski organ iz 20. člena ugotovi, da kandidat izpolnjuje pogoje, dogovorjene v 4. členu te pogodbe ter da podpiše to pogodbo; naknadno sprejeti član pa posebno pristopno izjavo, ki je sestavni del te pogodbe.

4. člen

Šteje se, da kandidat izpolnjuje pogoje za sprejem v članstvo skupnosti, če poleg pogojev dogovorjenih v drugem odstavku 3. člena te pogodbe, ima v poprečju krav molznic, in da pridelava ter odda v zbiralnico najmanj litrov mleka letno, ki ustreza vsem dogovorjenim pogojem.

Vsako kmečko gospodinjstvo sme imeti le enega člana skupnosti.

III. IME IN SEDEŽ SKUPNOSTI

5. člen

Skupnost posluje v imenu in za račun svoji članov pod imenom:

SKUPNOST PRIDELOVALCEV MLEKA v (na)

Sedež skupnosti je v (na) pošta

IV. PRAVNI POLOŽAJ IN ODGOVORNOST SKUPNOSTI

6. člen

Skupnost pridelovalcev mleka ni pravna oseba, namreč ima položaj pogodbene skupnosti kmetov, ki so prostovoljno in trajno združili del svojega dela in sredstev z namenom, ki smo ga dogovorili v 1. členu te pogodbe.

Člani skupnosti odgovarjamo za obveznosti skupnosti do tretjih oseb, solidarno.

V. DEJAVNOST SKUPNOSTI

7. člen

a) Glavna dejavnost

Dejavnost skupnosti je pridelovanje, organizirano zbiranje in prodaja svežega mleka,

b) Pomožna dejavnost

Vodenje potrebnih evidenc, zbiranje denarnih sredstev, pripravljanje programov izboljšanja pridelovanja, transporta, zbiranja in hlajenja mleka in drugih opravil, ki so potrebna za normalno delovanje skupnosti; kot dejavnost dolgoročnega značaja pa še: programiranje pridelovanja mleka in krme, potrebnih gospodarskih objektov in zagotavljanje posojil za dogovorjene namene preko HKS in drugih sovlagateljev.

8. člen

Člani skupnosti smo se dogovorili in sporazumeli, da bomo za izvajanje s to pogodbo dogovorjenih skupnih nalog zbirali denarne prispevke po enoti oddanega mleka.

Višino, čas, pogoje in namen zbiranja sredstev iz prvega odstavka t. čl. bomo urejali s programi, ki jih bomo sprejemali na naših zborih.

Razen v prvem odstavku navedenega namena in načina, bodo s skupnostjo združevale sredstva zainteresirane organizacije združenega dela, ki opravljajo organizacijo pridelovanja po pogodbah o proizvodnem sodelovanju, pridelovanja ter prodajo mleka in mlačnih izdelkov, kar bo predmet posebne pogodbe ali samoupravnega sporazuma.

VII. PRENEHANJE ČLANSTVA V SKUPNOSTI

9. člen

Članstvo v skupnosti preneha:

- po odpovedi člana
- z izključitvijo in
- v primeru smrti

10. člen

Vsak član skupnosti lahko odpove članstvo, če meni, da so nastopile take okoliščine, ki upravičeno narekujejo njegov izstop, oz., če ugotovi, da nima več pogojev za članstvo. Članstvo preneha v 60. dneh po prejemu pismene odpovedi, ki jo član vloži pri predsedniku sveta skupnosti.

11. člen

Posamezni člani pa so lahko tudi izključeni iz skupnosti, če ravnaajo v nasprotju z določili te pogodbe ali kršijo dogovore o obveznosti članov do skupnosti ali sicer kvarijo odnose med člani, oz. če žalijo dobro ime skupnosti.

Predlog za izključitev pripravi svet skupnosti, dokončno odločitev pa sprejme zbor.

Člani iz 10. in 11. člena morajo pred prenehanjem članstva izpolniti vse svoje obveznosti do skupnosti.

12. člen

Kadar članstvo preneha s smrtjo člana, članstvo nadaljuje njegov zakoniti ali oporočni dedič pod enakimi pogoji in z vsemi pravicami ter obveznostmi.

13. člen

Člani, ki jim je prenehalo članstvo v skupnosti po 10. in 11. členu te pogodbe, so odgovorni za vse obveznosti skupnosti, ki so nastale do dneva prenehanja njihovega članstva; obveznosti po prenehanju članstva v primeru smrti pa prevzamejo dediči v smisu 12. člena.

VIII. PRAVICE IN DOLŽNOSTI ČLANOV

14. člen

Člani skupnosti imamo zlasti sledeče pravice in dolžnosti

a) Pravice:

- da volimo in smo izvoljeni ali imenovani v organe skupnosti;
- da se udeležujemo seje zbora, sveta skupnosti in drugih samoupravnih organov ter da aktivno sodelujemo v teh organih;
- da pri odločanju dobimo pravico do tolikšnega števila glasov, ki ustreza višini našega vloženega prispevka (deleža) in sicer za vsakih 100 % višjega prispevka (deleža) v primerjavi z najnižjim prispevkom (deležem) v skupnosti, še en dodatni glas, vendar ne več kot pet glasov;
- da zahtevamo od pooblaščenih organov skupnosti, da nas seznani o delu, gospodarjenju in drugih problemih, ki se nanašajo na naše skupne naloge in poslovanje;
- da predlagamo ukrepe zoper posamezne člane ali organe skupnosti, če ugotovimo, da njihovo ravnanje ali opustitve niso v skladu z interesi skupnosti,
- da zahtevamo od pristojnih delavcev in organov skupnosti strokovna navodila, literaturo in organiziranje drugih oblik izpopolnjevanja, ki je namenjeno možnosti strokovnega izpopolnjevanja za doseganje boljših uspehov pri pridelovanju mleka.

b) Dolžnosti članov:

- da izvajamo vse naloge in izpolnjujemo obveznosti, v obsegu in na način kot smo se dogovorili s to pogodbo;
- da s svojim skupnim delom in ravnanjem vselej varujemo interese skupnosti kot celote;
- da se strokovno izpopolnjujemo z namenom, da bi pri pridelovanju mleka dosegali čimboljše uspehe;
- da oddamo vse svoje presežke pridelanega mleka v skupno zbiralnico;

5. da s svojim strokovnim znanjem pomagamo drugim članom skupnosti, kadar so le-ti tako pomoč zaprosili;

6. da omogočimo pooblaščenim strokovnim delavcem strokovni nadzor nad pridelovanjem in manipuliranjem z mlekom ter nad higieno in kakovostno neoporočnostjo,

7. da uporabljamo premoženje skupnosti in družbeno premoženje, ki nam je zaupano, s skrbnostjo dobrega gospodarja.

IX. ORGANI SKUPNOSTI

15. člen

Člani smo se dogovorili, da bomo imeli sledeče organe skupnosti:

- zbor članov skupnosti
- svet skupnosti.

16. člen

Zbor članov skupnosti je najvišji organ.

Zbor mora sklicati predsednik zbora ali njegov namestnik:

- izvoli svojega predsednika in namestnika,
- izvoli člane sveta skupnosti,
- sprejema letni program dela skupnosti,
- obravnava delo sveta skupnosti in daje oceno,
- sprejema letni sklepni račun skupnosti,
- dokončno odloča o izključitvi člana iz skupnosti,
- odloča o vrstah in višini obveznosti članov skupnosti,
- razpravlja in dokončno odloča o ukrepih, ki jih je potrebno izvesti za boljše pridelovanje mleka in gospodarjenje skupnosti,
- izvoli delegate v poslovni odbor pri TOZD Mlekarna Ptuj, oz. pristojni OZD po določilih samoupravnega akta poslovnega odbora,
- dokončno rešuje pritožbe članov zoper sklepe in odločitve sveta.

17. člen

Zbor članov skupnosti sklicuje predsednik ali njegov namestnik, ki ju izvoli zbor na svojem prvem zasedanju.

Zbor mora sklicati predsednik zbora ali njegov namestnik najmanj enkrat na leto, najpozneje do konca marca, kjer obravnava zadeve in odloča iz pristojnosti, dogovorjenih v 16. členu te pogodbe, obvezno pa tudi takrat, če to zahteva najmanj ena petina vseh članov. Zbor odloča veljavno, če se je za predloge sklepov izjavila več kot polovica vseh članov skupnosti.

18. člen

Svet skupnosti, ki šteje 3 do 5 članov, izvoli zbor iz vrst svojih članov na svojem prvem zasedanju za dobo dveh let.

Članstvo v svetu skupnosti ni časovno omejeno.

19. člen

Svet skupnosti ima zlasti sledeče pravice in dolžnosti:

- pripravlja osnutke in predloge za delo zbora v smislu 16. člena,
- izvaja sklepe zbora,
- vodi potrebno finančno in administrativno poslovanje,
- predlaga svoje delegate za sodelovanje z drugimi skupnostmi, organizacijami združenega dela in drugimi organizacijami ter njihovimi organi,
- ugotavlja ali so izpolnjeni pogoji za sprejem novega kandidata v članstvo skupnosti in o tem odloči,
- ureja druge zadeve, ki so potrebne za normalno delovanje skupnosti.

20. člen

Skupnost predstavlja in zastopa predsednik sveta skupnosti, ki tudi sklicuje in vodi seje sveta skupnosti, pripravlja predloge dnevnega reda, skupaj s predsednikom zbora za sklic zbora članov in opravlja druge naloge za skupnost oz. njene posamezne člane.

X. PRENEHANJE SKUPNOSTI IN RAZDELITEV SKUPNEGA PREMOŽENJA

21. člen

Podpisani člani in naknadno pristopivši člani smo se dogovorili ter sporazumeli, da lahko naša skupnost, ustanovljena s to pogodbo, preneha delovati, oz. se razpusti, če bomo ugotovili, da za delovanje te skupnosti ni več pogojev ali da nam ne bo več potrebna.

O prenehanju skupnosti v smislu prvega odstavka tega člena, se mora izjaviti najmanj 2/3 (dve tretjini) vseh članov na zboru.

22. člen

Če bo skupnost prenehala obstajati, bomo najprej poravnali vse obveznosti skupnosti do njenih upnikov in izterjali naše terjatve; nato pa preostanek skupnega premoženja razdelili med člane v razmerju na vložena sredstva, ki jih zbiramo po enoti oddanega mleka v smislu 8. člena te pogodbe.

Predlog obračuna razdelitve pripravi svet skupnosti, o dokončni razdelitvi pa odloči zbor članov skupnosti z dvotretjinsko večino vseh članov.

XI. REŠEVANJE SPOROV

23. člen

Morebitne spore, ki bi nastali pri izvajanju te pogodbe, bomo reševali prvenstveno z medsebojnimi dogovori; nezadovoljni člani pa bodo smeli svoje pravice uveljavljati pred pristojnim sodiščem.

XII. PREHODNE IN DOKONČNE DOLOČBE

24. člen

Ta pogodba postane pravno veljavna, ko jo svojeručno podpišemo vsi člani in ko jo vpiše v register pogodb o ustanovitvi skupnosti za kmetijstvo pristojni upravni organ Skupščine občine Ptuj.

25. člen

Morebitne spremembe ali dopolnitve te pogodbe bomo urejali z dodatki k tej pogodbi, ki postanejo pravno veljavni, ko jih podpiše večina vseh članov skupnosti in ko jih vpiše v register pogodb pristojni organ iz 24. člena te pogodbe.

26. člen

Ta pogodba, kakor tudi vsi morebitni dodatki (aneksi), morajo biti v prepisu ali fotokopiji vročeni vsem članom skupnosti najpozneje v 30 dneh od dneva podpisa.

Za izvedbo naloge iz prvega odstavka tega člena je osebno odgovoren predsednik sveta skupnosti.

V (na) 197.....

Svojeručni podpisi članov, ustanoviteljev skupnosti:

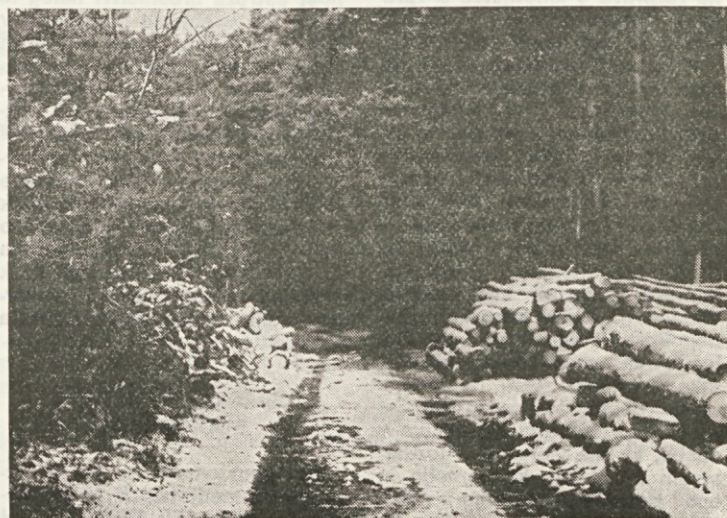
1.
(Alt Jože)

2.
(Bover Peter)

3.
(Cegula Neža)

4.
(Čaver Jurij)

itd.

Posek na trasi plinovoda

Organiziranost zasebnega sektorja v ptujski občini

STANJE, IZHODIŠČA IN NALOGE PO ZAKONU O ZD

SREDNJEROČNI RAZVOJNI PROGRAM KMETIJSTVA ZA OBDOBJE 1976 DO 1980 POSTAVLJA PRED KMETIJSKE PROIZVAJALCE IN ORGANIZATORJE PROIZVODNJE, ŠE POSEBEJ V PODRAVSKI REGIJI IZREDNO ZAHTEVNE IN OBSEŽNE PROIZVODNE NALOGE NA PODROČJU KMETIJSKE PROIZVODNJE. ZA URESNIČITEV PROGRAMSKIH NALOG MORAJO BITI ZAGOTOVLJENI POGOJI ZA HITREJŠI RAZVOJ KMETIJSTVA, UVELJAVLJENI NOVI DRUŽBENO-EKONOMSKI ODNOSI, KAR HKRATI ZAHTEVA TUDI PREEOBRAZBO VASI V SMERI MISELNOSTI, SAMOUPRAVNE ORGANIZIRANOSTI TER EKONOMSKE IN SOCIALNE VARNOSTI KMETOV IN DELAVCEV.

FORMIRATI ENOTNO POSTAVLJENO ORGANIZACIJSKO OBLIKO

Za vključitev slehernega kmetijskega proizvajalca — kmeta v tokove blagovne tržne proizvodnje, posebej pa še uresničitev nalog in ciljev družbenega načrta, oblikovanje reprodukcijskih celot in vzpostavitev dohodkovnih odnosov, pogojuje v eni teritorialno zaključeni družbenopolitični skupnosti, to je krajevni skupnosti in občini enotno in zgoščeno postavljeno organizacijsko obliko. Težko si je namreč zamišljati v vasi ali krajevni skupnosti združevanje dela sredstev in zemlje vseh proizvajalcev in njihovih dejavnosti za dosego njihovih ciljev, ne da bi bili enotno organizirani.

JAVNE RAZPRAVE O ORGANIZIRANOSTI ZASEBNEGA KMETIJSTVA

Prav gotovo spomladanska javna razprava o kmetijstvu o vprašanju organiziranosti v ptujski občini ni dala jasne opredelitve.

Nekateri menijo, da bodo naloge in cilje uspešneje uresničevali kmetje, ki bodo združevali delo in sredstva z združenim delom, to je v obliki kooperacije, pri kateri bi nedvomno hitreje utrjevali ekonomsko stabilnost, drugi pa v združevanje dela in sredstev med seboj v obliki združništva, kjer bodo poleg ekonomske, utrjevali tudi socialno varnost in hkrati krepili družbenopolitično funkcijo na vasi. Odločitev za eno ali drugo obliko ni tako enostavna zlasti, če upoštevamo obstoječo organiziranost zasebnega sektorja kmetijstva v občini, ki ima vključno z gozdarstvom tri obrate kooperacije in eno kmetijsko zadrugo z nekaj primeri, da kmet že doslej z delom svojih sredstev, dela in zemlje proizvodno sodeluje z vsemi obstoječimi organizacijami. Hkrati pa je treba ugotoviti še precejšnje število kmetov in polkmetov, ki se iz različnih vzrokov ne vključujejo v organizirano proizvodnjo.

Ne da bi iskali praznine v zakonu o združenem delu oziroma, da bi zavlačevali z izvajanjem določil tega zakona, je potrebno v tem trenutku, ko še ni izdelane jasne opredelitve o organiziranosti zasebnega sektorja kmetijstva v ptujski občini uporabiti določilo

2. odstavka 660. člena zakona o združenem delu, ki določa: Kmetijske in druge zadruge ter SIS morajo prilagoditi svojo organizacijo in uskladiti samoupravne sporazume o ustanovitvi, druge samoupravne sporazume in statute ter druge samoupravne splošne akte s tem zakonom do dne, ki ga določa republiški oziroma pokrajinski zakon (to je v slovenskem primeru Zakon o združevanju kmetov, ki pa še v novelirani vsebini ni sprejet).

OK SZDL Ptuj mora ponovno analizirati obstoječo organiziranost zasebnega sektorja kmetijstva v ptujski občini ter iz ekonomskega, organizacijskega, samoupravnega in političnega stališča oceniti ali takšna organiziranost ustreza uresničitvi nalog in ciljev kot vsebinski preobrazbi v združeno delo ali bo to hitreje in učinkovitejše v enotni organizacijski obliki z več temeljnimi organizacijami. Ob tem velja poudariti, da smo ob obstoječi organiziranosti zasebnega sektorja kmetijstva zanimivo področje za oblikovanje vseh možnih oblik vključevanja kmetov v združeno delo, zlasti raznim predelovalnim in trgovskim OZD, kar vodi še k nadaljnji razcepjenosti in dezorganizaciji zasebnega sektorja kmetijstva.

RAZPRAVE V OBRATU KOOPERACIJA

Kot sem omenil se javna razprava o kmetijstvu, ki jo je spomlad vodila OK SZDL Ptuj ni opredelila določeno ali izvesti zadržno ali kooperacijsko obliko organiziranosti, je pa vsekoli vso razpravljanje usmerjeno v obrat kooperacija pri KK Ptuj ali se naj preoblikuje v kmetijsko zadrugo ali kooperacijo, v obeh primerih z več temeljnimi orga-

nizacijami. Delovski svet in delovna skupnost obrata sta sicer 28. 10. 1977 sklenila, da se obrat preoblikuje v zadrugo brez časovne opredelitve, opredelitve pravno premoženjskih razmerij, ki so nastali v obdobju združevanja v Kmetijski kombinat Ptuj, zlasti s sklenjenim samoupravnim sporazumom o združevanju v delovno organizacijo Kmetijski kombinat, ki je bil sprejet 26. novembra 1973 oziroma brez analize dejavnikov, ki narekujejo eno ali drugo obliko organiziranosti, ki bi veljala za enotno organiziranost v občini ali pa zgolj preoblikovanje le obrata kooperacija v kmetijsko zadrugo.

Izražena bojazen, da bodo nastale »revne temeljne zadruge organizacije« in ekonomsko močne temeljne organizacije kooperantov je upravičena in ker s tem niso določena stališča v občini, obstaja oklevanje za smelejši pristop k preoblikovanju obrata kooperacija v kmetijsko zadrugo, ne da bi sočasno združevali ves zasebni sektor kmetijstva v eno enotno kmečko organizacijo.

Le menjava table, brez zagotovila vsebinske preobrazbe, vas in družba kot celota ne bosta dobila nič novega, nič kvalitetnejšega.

KMEČKE PROIZVODNE SKUPNOSTI

Sicer pa obrat kooperacija stoji pred izredno pomembnimi nalogami za uresničitev srednjeročnega programa kmetijstva v

občini, ko moramo vzpostaviti dohodkovne odnose v vseh proizvodnih smereh, za kar pa so nedvomno osnovne oblike organiziranosti kmečke proizvodne skupnosti, ki bodo samoupravno planirale in organizirale proizvodnjo ter v združenem delu delile ustvarjeni dohodek. Pri tem velja omeniti ustanovitev 12 melioracijskih skupnosti za usposobitev 1.640 hektarjev zemljišč v Pesniški dolini, 86 govedorejskih skupnosti za prirejo mesa in mleka, prašičerejske skupnosti, skupnosti za kompleksno obnovo trajnih nasadov, aktivirati delo s kmečkimi ženami in mladimi v kmetijstvu, izobraževanje kmetov ter vrsto drugih aktivnosti, katerim ni bila in ne bo ovira Kmetijski kombinat Ptuj, ki je nosilec razvoja kmetijstva v občini.

To je poročilo o stanju in izhodiščih organiziranosti zasebnega sektorja kmetijstva v ptujski občini, ki ga je direktor obrata kooperacija Miran Glušič podal na konferenci ZKS Kmetijskega kombinata Ptuj, namenjeno pa je kot prispevek še:

— kot poročilo na seji medzadružnega sveta podravske regije;

— poročilo na letni konferenci osnovne organizacije sindikata obrata kooperacija Kmetijskega kombinata Ptuj;

— kot poročilo delavskemu svetu obrata in

— kot poročilo Svetu za družbenoekonomske odnose v kmetijstvu pri OK SZDL Ptuj.

NAGRADNE SLIKOVNE NOVOLETNE KRIŽANKE

Rešitve slikovne nagradne križanke pošljite do 20. januarja 1978 na naslov:

UREDNIŠTVO NAŠE POTI, KMETIJSKI KOMBINAT PTUJ, 62250 PTUJ, MUZEJSKI TRG 2

Za pravilno rešitev križanke bodo razdeljene tri denarne nagrade:

1. nagrada v vrednosti 200 din
2. nagrada v vrednosti 150 din
3. nagrada v vrednosti 100 din

Upoštevali bomo le pravočasno sprejete in čitljivo pisane rešitve.

Rešitve nagradne slikovne križanke, ki je bila objavljena v prejšnji številki Naše poti bomo objavili v prihodnji številki časopisa.

Delo poslovnega odbora za proizvodnjo, predelavo in promet z mlekom in mlečnimi izdelki

POROČILO S SEJE IN MATERIALI ZA ZBORE MLEKARSKIH SKUPNOSTI

24. novembra 1977 je bila v TOZD Mlekarna seja poslovnega odbora, na kateri so delegati razpravljali o:

- sporazumu o sofinansiranju nadaljnje izgradnje predelovalnih zmogljivosti mlekarnice;
- planu proizvodnje in predelave mleka za leto 1978;
- samoupravni organiziranosti;
- opremljanju zbiralnic.

K prvi točki je bila razen predloženega osnutka sporazuma o porabi namenskih sredstev republiške premije za čas julij, avgust, september in oktober ter združevanja sredstev proizvajalcev mleka za sofinanciranje izgradnje predelovalnih zmogljivosti mlekarnice in urejanja zbiralnic mleka, namenjena živahna razprava predloga usmeritve razvoja mlekarnice. Delegati so povdali potrebo po primerni zmogljivosti mlekarnice, da bo ta lahko prevzemala vse višje kvalitete mleka, ki ga je zlasti v tem letu precej več kot v preteklih letih.

DELEGATI SO SPREJELI SKLEP DA SE SPORAZUM OBJAVI V

ČASOPISU »NAŠA POT« IN SE GA POTRDI IN SPREJME NA ZBORIH MLEKARSKIH SKUPNOSTI V JANUARJU 1978, KO BO POTEKALO KONSTITUIRANJE MLEKARSKIH SKUPNOSTI PO POSAMEZNIH ZBIRALNICAH.

V drugi točki so delegati obravnavali plan proizvodnje in predelave mleka za leto 1978, ki predvideva naslednje pokazatelje: predvidena količina odkupljenega mleka na našem odkupnem območju je 12,5 milijonov litrov mleka, dokup od drugih mlekarn 1 milijonov litrov mleka, skupna količina za predelavo 13,5 milijonov litrov mleka. To je 0,5 milijonov litrov več kot je predvideval plan za leto 1977. Povečanje je v primerjavi z letom 1977 minimalno, ker ni pričakovati tako živahne rasti proizvodnje tudi v naslednjem letu. Na osnovi tega plana bo potrebno skleniti ustrezne pogodbe, ne samo z organizatorjem proizvodnje, temveč tudi s proizvajalci, ki bodo morali vnesti v pogodbe realne količine.

V tretji točki so delegati razpravljali predvsem o organiziranju mlekarskih skupnosti, o katerih je bilo govora že na več

sejah poslovnega odbora. Delegati so razpravljali o osnutku samoupravnega sporazuma o ustanovitvi teh skupnosti, o njihovih nalogah, članstvu, pravicah in dolžnosti članov. Ker se skupnosti morajo registrirati pri organu za kmetijstvo pri skupščini občine Ptuj na osnovi pogodbe, je v nadaljevanju objavljen tekst te pogodbe. Postopek za ustanovitev skupnosti naj bi potekal v mesecu januarju ob pomoči organizatorjev in mlekarnice na zborih proizvajalcev mleka po posameznih zbiralnicah. S to objavo želimo seznaniti proizvajalce mleka, da bi tako zbori hitreje potekali. Po opravljenih ustanovitvenih zbora pa bi se skupnosti registrirale.

V četrti točki so delegati razpravljali o ureditvi zbiralnic in programu nabave hladilnih bazenov. Ker poteka v letošnjem letu urejanje zbiralnic v Slovenskih gorah in na ormoškem območju, bo v prihodnjem letu potrebno urediti predvsem ravninski predel in zbiralno progo Jirševci. Obrat za Kooperacijo predvideva za ta namen približno 3 milijone din potrebnih sredstev.

V TOČKI RAZNO JE POSLOVNI ODBOR SPREJEL NA PREDLOG

MLEKARNE SKLEP, DA 1. JANUARJA NE ZBIRA MLEKA, USMERJENI PROIZVAJALCI, KI IMAJO VEČJE KOLIČINE MLEKA, PA GA NAJ OHLADIJO IN DEPONI-RAJO NA ZBIRALNICAH.

Iz tega pregleda dela poslovnega odbora na zadnji seji so razvidne naloge, ki jih bo potrebno opraviti v januarju prihodnjega leta. Največja je priprava zborov proizvajalcev mleka po posameznih zbiralnicah, ustanovitev skupnosti in njihovo registriranje. Marsikje proizvajalci na posameznih zbiralnicah že delujejo kot skupnost, saj medsebojno urejajo odnose, zbirajo potrebna sredstva za izgradnjo zbiralnic, nagrajujejo zbiralce, urejajo lokalne prevoze in podobno, druge pa bo to zaživel šele z ustanovitvijo skupnosti.

OB KONCU SE ŽELI KOLEKTIV TOZD MLEKARNE ZAHVALITI ZA USPEŠNO SODELOVANJE V LETU 1977 VSEM ORGANIZATORJEM PROIZVODNJE, INDIVIDUALNIM IN DRUŽBENIM PROIZVAJALCEM MLEKA, ZA PRIHODNJE 1978 LETO PA ŠE BOLJŠE MEDSEBOJNO SODELOVANJE IN ČIMVEČ POSLOVNEGA TER OSEBNEGA USPEHA.

OSNUTEK POGODBE

o ustanovitvi SKUPNOSTI PRIDELOVALCEV MLEKA na območju zbiralnice . . .

Po členu 33. do 38. Zakona o združevanju kmetov (Uradni list SR Slovenije številka 22/72) in po petem odstavku 4. člena samoupravnega sporazuma o urejanju medsebojnih razmerij v zvezi s pridelovanjem, predelavo in prodajo mleka ter mlečnih izdelkov, smo se na ustanovnem zboru zainteresiranih kmetovalcev — individualnih pridelovalcev

mleka, ki je bil dne v dogovorili, da s to pogodbo ustanovimo Skupnost pridelovalcev

mleka za območje zbiralnice (v nadaljnjem besedilu: Skupnost)

Skupnost ustanovljamo sledeči člani:

Zap. št.	Priimek in ime	Stalno preb.	Hiš. št.	Pošta št.	Je član obr. Ko-op. da - ne
.....
.....
.....

I. TEMELJNE DOLOČBE

1. člen

V uvodu navedeni člani ustanovljamo skupnost pridelovalcev mleka z namenom, da bomo skupaj, organizirano in načrtno urejali vprašanje s področja pridelovanja, zbiranja, hlajenja in prodaje mleka, predvsem pa še da v tej skupnosti zadovoljujemo skupne in posamezne interese, zlasti pa:

a) da si zagotovimo odkup vseh viškov pridelanega svežega kravjega mleka, ki ustreza predpisani kakovosti in higienskim pogojem;

b) da si zagotovimo primerne zbiralnice mleka in ustrezno vzdrževanje prostorov, naprav ter priprav, kjer bo omogoče opravljati zbiranje, hlajenje in kontrolo kakovosti pridelanega mleka;

c) da si z združevanjem lastnih finančnih sredstev, prispevkov OZD, prispevkov drugih organizacij in najetimi posojili zagotovimo možnosti realiziranja namena iz točke b) tega člena;

d) da si zagotovimo, organiziramo strokovno kontrolo kakovosti ter higienske neoporečnosti zbranega mleka, da bo ustrezalo pogojem določenim s predpisi, in da bo opravljanje teh nalog racionalno,

VARSTVO PRI DELU

(Nadaljevanje s 15. str.)

nimi priznanji), motivira delavce, da ravnajo in delajo previdno. Zelo važna je samoiniciativa delavcev, da sami predlagajo ukrepe, ki bi jih morali upoštevati, da bi ustvarili varne in zdravju neškodljive delovne pogoje. Takšnih predlogov za zdaj v delovni organizaciji ni bilo. To je kratek prerez napak, ki pa so v večini primerov nastale prav zaradi malomarnega in neodgovornega odnosa do dela posameznikov.

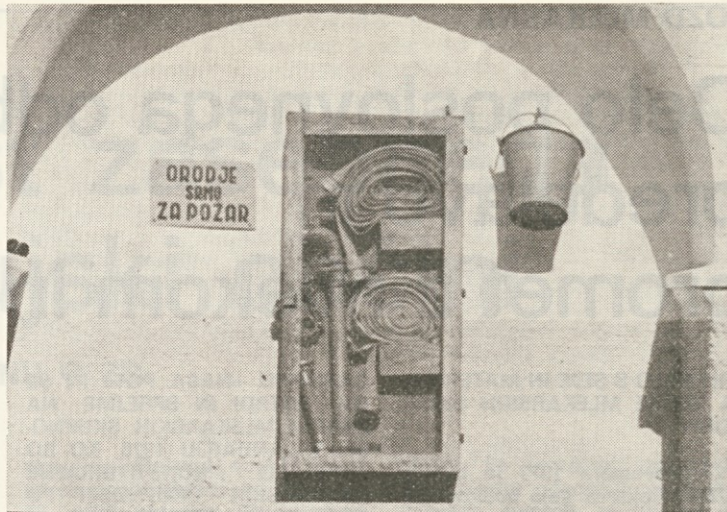
STANJE NESREČ PRI DELLU

V letu 1976 je bilo v delovni organizaciji skupno 239 delovnih nesreč ali 3.585 izgubljenih de-

lovnih dni, kar pomeni 309.088,80 dinarjev izgube za delovno organizacijo Kmetijski kombinat Ptuj.

Vemo, da takšnega stanja ne moremo čez noč preobrniti. Zavedati pa se moramo, da tudi vsebinsko najboljši samoupravni sporazumi in drugi splošni akti urejajo varstvo pri delu le formalno, kolikor v njih določene naloge, odgovornosti in pravice ne prenašamo po pravi poti na slehernega člana združenega dela in če na katerem koli nivoju ostanejo neuresničene.

Služba varstva pri delu in požarno varnost
Miro Vamberger

Vzorno shranjena gasilska oprema

ŠTUDIJSKA POTOVANJA

Sodobni razvoj mlekarstva

V mesecu oktobru sta se predstavnika iz TOZD Mlekarna udeležila poslovnega potovanja v Avstrijo z namenom, da si ogledata dve veliki mlekarni, ki sta specializirani za proizvodnjo masla in se razgovarjala s proizvajalci opreme za mlekarstvo Alfa Laval — Dunaj.

Najprej so si ogledali mlekarno Ernest v Habersdorfu na Štajerskem, ki je ena izmed redkih privatnih mlekarn v Avstriji. Dnevno odkupuje 70.000 litrov mleka, ki ga predela v konzumno mleko pakirano v steklenice, sladko in kislo smetano, pinjeno mleko in seveda maslo. Linija za proizvodnjo masla je kombinirana; razen avtomatskih zorilnikov za smetano imajo celotno linijo za kontinuirano proizvodnjo masla, znamke Simon FRERES, z dopolnilnimi pakirnimi in drugimi stroji, znamke BENHILL. Imajo tudi klasično

pinjo za izdelavo masla, ki pa jo uporabljajo le v primeru okvare na kontinuirani liniji. Zanimiva je v tej mlekarni rešitev sprejema mleka, ki ga sicer dobivajo vsega v vrčih. Vsak vrč je označen s številko proizvajalca in se količina dnevno vnaša direktno iz elektronske tehtnice v računalnik, v katerega se konec meseca vnesejo tudi podatki o kvaliteti (tolšča, reduktaza, čistoča) in računalnik obračuna. Ta mlekarna združuje približno 2.000 proizvajalcev.

Naslednji dan so si ogledali mlekarno v Princesdorfu pri Dunaju, ki dnevno sprejme 250.000 litrov mleka in je združna mlekarna, ob kateri je zgrajena še združna klavnica perutnine in sušilnica mleka Mlečnega združenja. Ta mlekarna je specializirana maslarna. Sušilnica je bila zgrajena pred petimi leti, po ukinitvi nekaj manjših mlekarn. V maslarni sta vgrajeni dve kontinuirani liniji za proizvodnjo masla, z mikrofiksom in pakirnimi stroji. Zanimiva rešitev so v tej mlekarni zelo veliki zorilniki za smetano, z zmogljivostjo 5.000 do 10.000 litrov. Mlekarna izdeluje razen čajnega masla še posebno vrsto masla pod imenom Primina, ki je mešanica zimske in letne smetane, zato je to maslo standardne barve in kakovosti ter zelo dobro mazavo. V trgovini na drobno se prodaja skoraj za 3 šilinge dražje. Sušilnica ima zmogljivost 15.000 litrov na uro in razen mleka iz te mlekarne suši tudi viške drugih sosednjih mlekarn. Mlekarne v Avstriji so združene v fond, kateremu plaču-

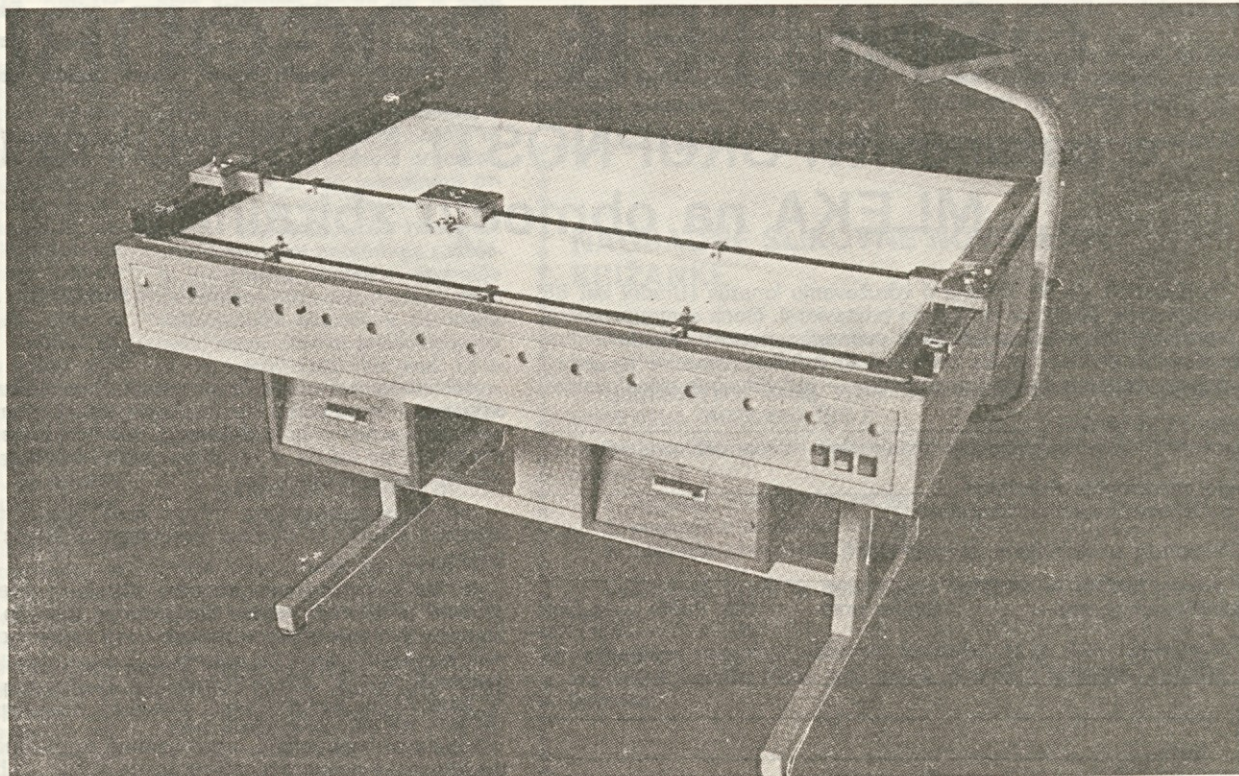
jejo sredstva, glede na akumulativnost proizvodnega programa; iz njega pa dobivajo sredstva za pokritje stroškov pri tistih izdelkih, katerih plasman je otežkočen. Fond prevzema viške masla, ga uskladišči in ko zaloge presežejo kritično točko, regresira prodajo po nižanih cenah (do 30 odstotkov), ponavadi dvakrat letno. V projektivnem biroju Alfa Laval na Dunaju sta predstavnika TOZD Mlekarna s strokovnjaki te firme preučevala možnosti proizvodnje natrijevega kazeinata v naši mlekarni. Ta razgovor je bil zelo koristen, saj sva dobila razen grobega opisa tehnologije tudi projekt potrebnih naprav in potrebne prostora ter približno vrednost opreme.

Potovanje je bilo zelo koristno, predvsem zaradi spoznavanja izkušenj pri uporabi kontinuirane linije za proizvodnjo masla, katero bi morali v naši TOZD vpeljati najkasneje v roku dveh let in preučitve možnosti proizvodnje kazeinatov.

Janez Vrečer in Meško Olga

NOVOST V TOZD TEHNO-SERVISU!

TEHNOGRAFIČ KOORDINAT je miza opremljena s koordinatnim merilnim sistemom, ki omogoča točno in enostavno vertikalno in horizontalno izrisovanje. Namenjena je za montažo grafičnih filmov v ofset tisku, izdelavo ogleдал za tisk v tehnološki pripravi, kontrolo razporeditev strani tiskarskih pol, kontrolo krtačnih odtisov, prerisovanje topografskih kart, pripravo tiskanih vezij v elektronski industriji. S posebnim stikalom je možna regulacija intenzivne svetlobe.

Analiza ustreznosti organiziranosti v skladu z zakonom o združenem delu

I. KRATEK OPIS SEDANJE ORGANIZIRANOSTI TER ZAKONSKA DOLOČILA V ZVEZI Z ORGANIZIRANOSTJO

Temeljna organizacija združenega dela TEHNOSERVIS je bila ustanovljena takoj po ustanovitvi delovne organizacije Kmetijskega kombinata Ptuj leta 1961. Ob ustanovitvi je bila glavna dejavnost TOZD vzdrževanje, servisiranje, popraviljanje kmetijske mehanizacije, ter drugih strojnih naprav. Z vsakoletnim prizadevanjem za čim višjim dohodkom so se v TOZD razvile tudi druge dejavnosti. Tako je TOZD TEHNOSERVIS registrirala pri Gospodarskem registerju sodišču naslednje glavne dejavnosti:

1. Uslužnostna — remontna dejavnost:

— popravila, vzdrževanje in obnova kmetijskih strojev in strojnih naprav,

— popravila in vzdrževanje vseh vrst motornih vozil (tekoča, srednja in generalna popravila),

— servisi kmetijskih strojev in osebnih motornih vozil za lastne potrebe in potrebe TOZD, ki so v sestavi podjetja Kmetijskega kombinata Ptuj in usluge drugim.

2. Proizvodna dejavnost:

— projektiranje in proizvodnja birotehničnih strojev, kopirnih aparatov za razmnoževanje tehnične dokumentacije, projektiranje in izdelava nadomestnih delov ter priključkov za kmetijske in druge stroje, naprave in priprave ter prodaja teh na domačem tržišču.

3. Trgovinska dejavnost avto-tehnične stroke:

— nabava in prodaja nadomestnih delov za kmetijske in druge stroje ter cestna motorna vozila vseh vrst,

— nabava in prodaja avto-električnega materiala, naftnih derivatov, od tega maziva vseh vrst in sredstva za hlajenje.

4. Proizvodnja sklopov in delov za »Elektroniko« črno-bele in barvne TV aparate ter naprave iz elektroakustike.

5. Stranska dejavnost:

— opravljanje storitev (zemeljskih in drugih del s težko in drugo mehanizacijo za potrebe TOZD, ki so v sestavi podjetja Kmetijski kombinat Ptuj in usluge drugim naročnikom.

Prepis iz registra ponazarja, da ima TOZD več glavnih dejavnosti, ki razen povezave servisna remontna dejavnost prodajno skladišče ter birotehnična dejavnost — sestavljanje TV sklopov, med seboj

nima neke trdne menjalne povezave.

Zakon o združenem delu izključuje tako raznovrstno dejavnost, organizirano v eni TOZD. 410. člen zakona o združenem delu povdarja, da sme temeljna organizacija opravljati le eno glavno dejavnost, poleg nje pa lahko opravlja tudi stranske dejavnosti;

411 člen Zakona pa nadaljuje, da je stranska dejavnost upravičena takrat, kadar prispeva k popolnejšemu izkoriščanju surovin, odpadkov ali pomožnega materiala, ki se uporabljajo za opravljanje glavnih dejavnosti ali če v kakšnem drugem primeru pripomore k smotrnejšemu opravljanju glavnih dejavnosti.

Temeljna organizacija ne more opravljati stranskih dejavnosti, za katere so po zakonu podani pogoji, da se za njo organizira druga temeljna organizacija.

Pogoje za ustanovitev temeljne organizacije opredeljuje 320. člen zakona, ki pravi, da imajo delavci pravico in dolžnost organizirati del delovne organizacije kot temeljno organizacijo, pod naslednjimi pogoji:

— če je tak del družbena celota.

Delovno celoto opredeljuje 321. člen zakona, ki pravi, da je delovna celota tisti del proizvodnje, v kateri so delavci neposredno vezani z enotnim delovnim procesom in s tem pri delu med seboj odvisni in v katerem posebej dosega z delovnimi sredstvi in delom skupen rezultat.

— če se da rezultat skupnega dela delavcev v delovni celoti, ki se organizira kot temeljna organizacija samostojno izraziti kot vrednost v delovni organizaciji ali na trgu.

Šteje se, da se da rezultat dela delavcev samostojno izraziti kot vrednost, če je del delovne organizacije, ki se organizira kot temeljna organizacija sposoben ustvarjati celotni prihodek in pridobivati dohodek.

— če lahko delavci kot temeljna samoupravna skupnost v tej delovni celoti uresničujejo svoje družbenoekonomske in druge samoupravne pravice.

Šteje se, da delavci lahko uresničujejo svoje družbenoekonomske in druge samoupravne pravice, če jih lahko uresničujejo neposredno in če lahko v TOZD skupaj in enakopravno odločajo o delu in poslovanju temeljne organizacije, združujejo delo in sredstva z drugimi delavci ter od-

ločajo o dohodku, urejajo delovno razmerje ter sodelujejo v upravljanju funkcij samoupravnih interesnih skupnosti.

Pregled doseganje organiziranosti raznovrstnih dejavnosti TOZD TEHNOSERVIS v primerjavi z zakonskimi določili, pogojuje spremembo organiziranosti TOZD TEHNOSERVIS saj dejavnosti, kot so servisna remontna in proizvodno birotehnična zadostujejo navedenim pogojem, ki so potrebni za ustanovitev nove TOZD. 325. člen zakona pa natančno opredeljuje, da delavci ne morejo organizirati TOZD iz več delov delovnega procesa, če posamezni delovni procesi zadovoljujejo vse pogoje za ustanovitev TOZD.

Na osnovi navedenih dejstev so družbenopolitične organizacije TOZD TEHNOSERVIS preučile možnosti organiziranja in ugotovile, da nova organiziranost nikakor ne sme zavirati ali celo onemogočiti katero izmed dejavnosti, temveč se mora organizacijska zasnova podrediti edinega cilju, zagotoviti skladni in dinamični razvoj tako servisno remontne kot birotehnične dejavnosti, saj sta obe dejavnosti danes dosegle takšno stopnjo razvoja, da katerokoli dejavnost ni moč zanikati z zaviranjem katerekoli dejavnosti pa bi prav gotovo nastala določena gospodarska škoda. Predlog organiziranosti, ki ga družbenopolitične organizacije TOZD TEHNOSERVIS dajejo v preučitev in odločitev delovnim ljudem TOZD TEHNOSERVIS temelji na organiziranju temeljne organizacije združenega dela servisno remontne dejavnosti in temeljne organizacije združenega dela birotehnične dejavnosti, povezane v organizacijo združenega dela Kmetijski kombinat Ptuj

III. KRATKA OPREDELITEV MENJALNO DOHODKOVNIH ODNOSOV DEJAVNOSTI NOVO ORGANIZIRANIH TOZD

Menjalna povezava servisno remontne dejavnosti s prodajnim skladiščem je nedvomno izredno velika, saj prodajno skladišče služi kot prodajno skladišče rezervnih delov, ki jih servisno remontna dejavnost vgrajuje v stroje, motorje in naprave, zato je ta menjalna povezava nesporna. Servisna remontna dejavnost je bila ustanovljena in služi kot vzdrževalni servis vsem glavnim dejavnostim TOZD v okviru delovne organizacije Kmetijski kombinat Ptuj, predvsem za vzdrževanje kmetijske mehanizacije tako, da

je servisna remontna dejavnost menjalno tesno povezana z drugimi TOZD kombinata.

Registracija temeljne organizacije servisno remontne dejavnosti torej ne bi smela predstavljati posebnih težav.

Menjalno dohodkovna povezava proizvodno birotehnične dejavnosti z dejavnostjo sestave elektronskih sklopov, obstaja predvsem v sestavi elektronskega regulatorja hitrosti, elektronske regulacije kapalke in izdelave elektronskega regulatorja svetlobnih teles, ki ga dejavnost elektronike izdeluje za potrebe birotehnike, nadalje povezanost skupnega razvoja — kadrov in prostorov. Očitno je, da povezanost med glavno in stransko dejavnostjo ni povsem nesporna, vendar pri registraciji, ki bi bila glede na znane razmere v zvezi s prenosom tehnologije TGO Gorenje Velenje, mora prevladati širši družbeni interes in bi se TOZD začasno lahko registrirala.

Drugo je vprašanje menjalne dohodkovne povezave TOZD birotehničnih strojev z drugimi TOZD Kmetijskega kombinata Ptuj oziroma funkcija imenovane TOZD v okviru OZD Kmetijskega kombinata Ptuj.

Dejavnost birotehnične opreme se menjalno dohodkovno povezuje s TOZD Mizarstvo, ki za birotehnične aparate izdeluje lesene podstavne mize ter z bodočo TOZD servisnih dejavnosti, za izmenjavo uslug mehanske obdelave, projektiranja kmetijskih priključkov, raznih predelav in podobno. Z omenjeno bodočo TOZD združuje tudi določene poslovne prostore ter koristi skupno centralno kurjavo, vodovod, skladišče in podobno. Registracija dejavnosti v okviru Kmetijskega kombinata Ptuj bo možna, v kolikor bo dejavnost birotehnične opreme v svojem programu občasno opravljala oziroma razvijala tehnologijo izdelave nadomestnih delov ter priključkov za kmetijske stroje in naprave.

Predvidevamo, da bo organizacija dveh TOZD vezana na OZD Kmetijski kombinat Ptuj zadostila pogojem registracije pri registerskem sodišču, čeprav registersko sodišče v tem trenutku ni povsem izoblikovalo jasnih kriterijev za registracijo. Znana so samo stališča, da bo postopek registracije zelo strogo spoštoval menjalno oziroma dohodkovno reprodukcijsko povezavo, kar pomeni, da predstavlja dejavnost posamezne TOZD del skupnega izdelka, naloge, cilje, OZD, vse to ustvarjeno z medsebojno povezavo in da lahko stranska dejavnost TOZD le

(Nadaljevanje na 18. strani)

Analiza ustrezne organiziranosti TOZD Tehnoservis

(Nadaljevanje s 17. str.)

dopolnjuje oziroma medsebojno povezuje glavno dejavnost TOZD.

333. člen zakona o združenem delu narekuje, da je pri novo ustanovljeni TOZD potrebno pristopiti k predlogu razporeditev pravic in obveznosti (predlog razporeditve s sporazumom z drugimi TOZD na delegatski osnovi pripravi posebna komisija, po sklepu o organiziranju temeljne organizacije). Predlog vsebuje naslednjo razporeditev:

— **osnovna sredstva** (stavba, stroji se razporedijo temeljni organizaciji, v kateri delavci delajo s temi sredstvi; če pa bodo uporabljali delavci ene kot druge TOZD ista osnovna sredstva (poslovna stavba in podobno) se ugotovi realen del oziroma idealen del takega sredstva, ki se razporedi posamezni temeljni organizaciji.

— **obratna sredstva** v blagu in drugih stvarih, ki rabijo kot surovina, se razporedijo med temeljne organizacije v sorazmerju z njihovo uporabo v preteklem letu, oziroma v sorazmerju s planom za njihovo uporabo v tekočem letu.

— **obratna sredstva** v nedovršeni proizvodnji in neprodanem blagu se razporedijo TOZD v katere proizvodno dejavnost spadajo posamezni gotovi proizvodi, temeljni organizaciji, katere proizvod so sredstva za prodano blago oziroma opravljene storitve pa se razporedijo temeljni organizaciji, katere je blago oziroma ki je opravila storitev.

— **obratna sredstva** v denarju in druga denarna sredstva, združena v banko oziroma v razne oblike združenega dela in sredstev ter druge samoupravne organizacije in skupnosti se razporedijo v sorazmerju s prispevkom k ustvarjanju dohodka pred delitvijo teh sredstev, upoštevajoč pri tem uporabo amortizacije in druge osnove, ki jih določa samoupravni sporazum;

— **obveznosti**, ki izvirajo iz prometa blaga in storitev (dolžniki in upniki) prevzame TOZD, za katere je bil opravljen promet;

— **sredstva skupne porabe** se razporedijo med TOZD po osnovah, ki jih določa samoupravni sporazum o združitvi, če jih samoupravni sporazum ne določa, pa se razporedijo v sorazmerju s številom delavcev v posamezni delovni organizaciji;

— **razporeditev pravic** in obveznosti iz minulega dela

vloženega v sredstva, ki jih je z razporeditvijo sredstev dobila temeljna organizacija. Sem spadajo predvsem obveze delavcev novo ustanovljene TOZD nasproti delavcem drugih TOZD, katerih delo je oblikovalo sredstva, ki predstavljajo materialno podlago dela delavcev v novem TOZD (obveze na osnovi investicijskih vlaganj, obveze na osnovi vlaganj v obratna sredstva, obveze na osnovi vlaganja v usposobitev kadrov itd.).

Organizacija dveh TOZD vezanih na OZD Kmetijski kombinat Ptuj zahteva določeno prestrukturiranje dosedanje kadrovske zasedbe, ki narekuje nujnost dogovora delitve dela med novima TOZD in delovno skupnostjo skupnih služb Kmetijskega kombinata Ptuj. Novo ustanovljeni TOZD se bosta morali s samoupravnim sporazumom dogovoriti o kritju skupnih stroškov, kot so npr.: stroški skupne vratarске službe, stroški centralne kurjave, PTT storitev, skratka stroškov, ki jih je tehnično težje deliti, s sporazumom pa se bo potrebno dogovoriti tudi o določeni delitvi dela sedanjih služb TOZD za potrebe obeh TOZD. Težiti bo treba za tem, da bo razporeditev in zasedenost kadrov kar najbolj racionalna. Dejstvo je, da bo pri novo ustanovljenih temeljnih organizacijah potrebno določene službe razmejiti — prodajna služba, nabavna služba po posameznih TOZD, splošna služba za vsako TOZD posebej v okviru delovnega mesta tajnika samoupravnih organov, ostalo funkcijo splošne službe vezati v okviru delovne skupnosti skupnih služb, računovodsko službo pa bo kazalo obdržati v eni izmed TOZD, s tem, da bo potrebno v skladu z zakonom tehnično povsem ločiti obračun oziroma službo za vsako posamezno TOZD.

Investicijska sposobnost TOZD (sposobnost razširnitve, gradnje, možnost nabave strojev) se bistveno ne spremeni, saj v skladu s samoupravnim sporazumom o združitvi dela in sredstev TOZD v Kmetijskem kombinatu Ptuj delavci TOZD še naprej združujejo sredstva za skupne naložbe, skupne rezerve in skupno potrošnjo. Tudi obratna sredstva združujejo TOZD v obliki dolgoročnih in kratkoročnih kreditov, ki jih posamezne TOZD kombinata dajejo po potrebi drugim TOZD, katerim obratna sredstva primanjkujejo. TOZD Tehnoservis so obratna sredstva vedno primanjkovala, tako da si jih je TOZD spozajala od drugih TOZD, vendar z ugodnejšimi pogoji vračanja, kot so pogoji vračila za bančne kredite. Obstoječa solidarnost v okviru Kmetijskega

kombinata Ptuj, daje tudi v naprej stabilno perspektivo.

III. DINAMIKA KONSTITUIRANJA TOZD PO VARIANTAH:

328. člen zakona o združenem delu povdarja, da ko delavci oziroma družbeno politične organizacije ali organ upravljanja v TOZD spoznajo, da so v katerem koli TOZD izpolnjeni pogoji, da se ta del organizira kot temeljna organizacija, morajo dati pobudo za njeno organiziranje in sklicati zbor delavcev tega dela, na katerem delavci ocenijo ali so resnično podani pogoji za organiziranje temeljne organizacije. Če delavci na zboru ocenijo, da so podani pogoji za organiziranje temeljne organizacije odločijo z referendumom, da se temeljna organizacija organizira. V kolikor da pobudo sindikat, družbeni pravobranilec samoupravljanja, skupščina družbenopolitičnih skupnosti mora delavski svet TOZD preučiti predlog in v 30 dneh sklicati zbor delavcev temeljne organizacije.

Sklep o organiziranju TOZD je treba poslati vsem temeljnim organizacijam v Kmetijskem kombinatu Ptuj.

Delavci TOZD, ki jim je bil poslan sklep o organiziranju

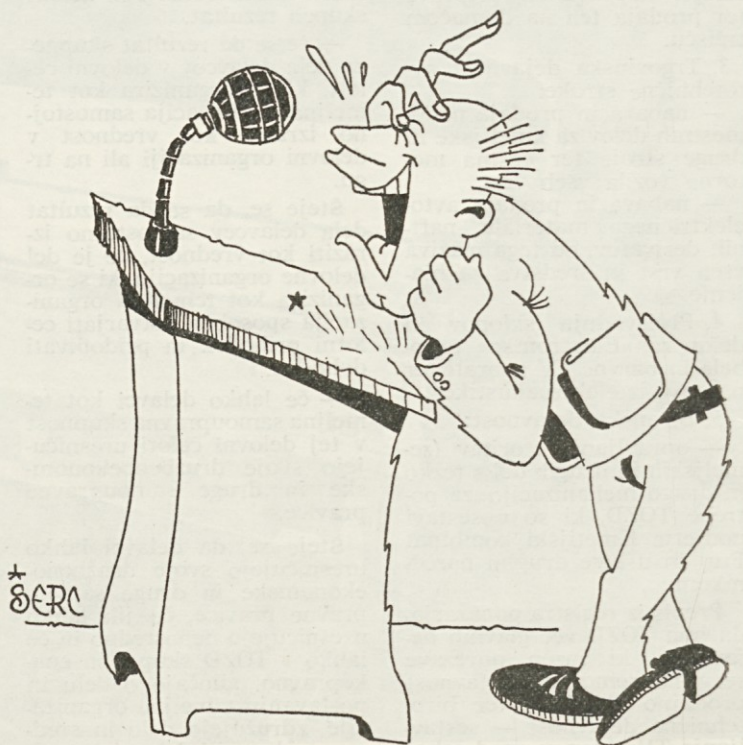
nove TOZD lahko sprožijo v 30 dneh od njegove vročitve pri Sodišču združenega dela spor glede obstoja pogojev, ki so določeni za organiziranje temeljne organizacije.

Sklep o organiziranju temeljne organizacije ostane veljaven po preteku 30 dni od njegove vročitve delavcem temeljnih organizacij kombinata, če je bil sprožen spor, glede obstoja pogojev za njeno organiziranje pa takrat, ko sodišče združenega dela izda pravnomočno odločbo, da so omenjeni pogoji podani.

Z dnem, ko postane sklep o organiziranju veljaven pridobijo delavci sposobnost skleniti samoupravni sporazum o združevanju svojega dela v TOZD. Ko je samoupravni sporazum o združevanju dela v TOZD sklenjen, izvolijo delavci v TOZD delavski svet, sprejmejo statut in se lotijo sklenitve samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo.

Ko je sklep o organiziranju temeljne organizacije sprejet, sestavijo delavci dela TOZD, ki se organizira kot TOZD oziroma delavci drugih TOZD kombinata na delegatski osnovi komisijo, da napravi predlog za razporeditev sredstev, pravic in obveznosti na novo ustanovljeno TOZD.

BREZ BESED

Razvoj ptujskega kletarstva

Pred enim letom smo v Naši poti zapisali, da z ozirom na velike možnosti prodaje v našem ožjem in širšem prodajnem prostoru in z ozirom na povečano obnovo vinogradov, predvsem v privatnem sektorju, smo primorani povečati v TOZD Kletarstvo »Slovenske gorice« kletne, skladiščne in druge zmogljivosti na nadaljnjih 260 vagonov. Le tako bodo v stanju pridobiti omenjena prodajna področja kot stalne konzumente kvalitetnih vin.

Zapisano je bilo, da predvidevajo leta 1978 letno prodajo 550 vagonov ali 5.500.000 litrov vina na našem ožjem in širšem prodajnem prostoru.

Glede na aktualnost novih kletnih zmogljivosti smo za pojasnilo zaprosili direktorja TOZD Kletarstvo »Slovenske gorice« Janija Gönca, ki nam je povedal naslednje:

»Za modernizacijo in razvoj kletarske TOZD smo se odločili pred petimi leti. V razgovoru z

družbenopolitičnimi organizacijami in občinskimi funkcionarji in glede na mnenje Zavoda za spomeniško varstvo Maribor in Zavoda za urbanizem Maribor, smo na osnovi našega predloga dobili mnenja obeh organov, da je z ozirom na že obstoječe kleti takšna razširitev na tem mestu možna, vendar pod pogojem, da bodo načrti izdelani arhitektonsko in da se objekt vklaplja v ta del starega Ptujja.

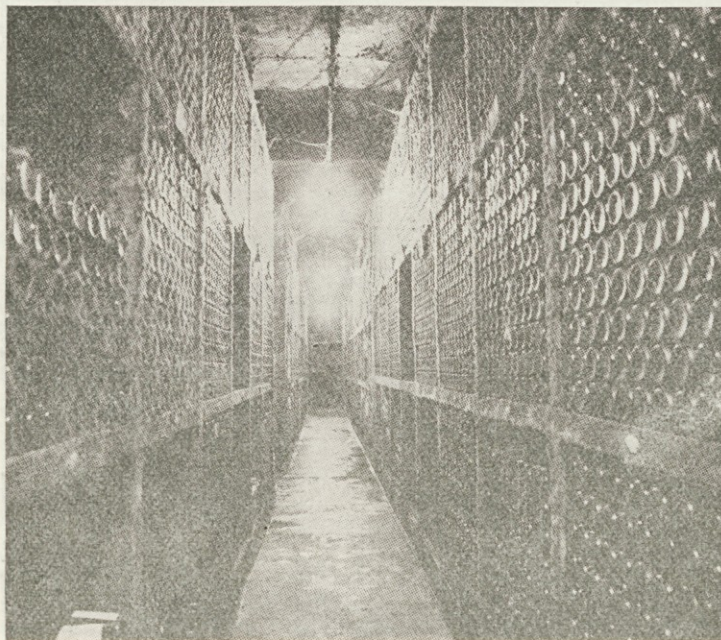
HOTEL SKUPNO Z NOVIMI KLETNIMI PROSTORI

Da bi pa prostor, na katerem bo zgrajen novi objekt, najbolj koristno izrabili, smo se povezali s TOZD Gostinstvo »Haloški bisser«, da bi na lokaciji sedanjega Gasilskega doma zgradili nov hotel, z zmogljivostjo približno 200 postelj. Z izgradnjo obeh objektov bi lahko z manjšimi stroški uredili širše okolje (parke, zelene, parkirišča), skupno pa bi financirali tudi gradnjo energetskega objekta (kurilnico, napeljevo elektrike, kanalizacijo in drugo).

GRADNJA BO POTEKALA V TREH FAZAH

Gradnjo kletnih zmogljivosti smo razdelili v tri faze. Prva faza zajema predelovalni center za rdeče in belo grozdje, druga faza skladiščni prostor za stekleničena vina, z zmogljivostjo približno

Prostor za arhivska vina

Vrsta sodov v kleti TOZD Kletarstvo »Slovenske gorice«

30 vagonov ter razširitev kleti pod skladiščem, z zmogljivostjo približno 100 vagonov.

Načrte za prvo in drugo fazo je izdelal Projektivni biro Ptuj. Ze pred meseci je TOZD razpisala izvajalca del. Na natečaj so se prijavila štiri gradbena podjetja: Gradis, Stavbar in Konstruktor Maribor ter Agroobnova Ljubljana. Kot najugodnejši ponudnik je bil izbran Stavbar Maribor TOZD Drava Ptuj, ki pa je poleg najnižje ponudbe ponudila TOZD Kletarstvo »Slovenske gorice, za gradnjo kleti tudi milijardo dinarjev kredita, za odplačilo dobo 3 let in s 6 odstotno obrestno mero.

Gradbena in obrtniška dela za 1. fazo bodo znašala 10.075.000 dinarjev. Pri vsaki novogradnji pa

morajo dati soglasje tudi proizvajalci (lastna in kooperacijska proizvodnja), ki prispevajo delež v višini 20 odstotkov. Samoupravni organi TOZD Kletarstvo »Slovenske gorice«, TOZD Kmetijstvo in obrata kooperacija so prav tako dali soglasje h gradnji novega objekta. Izgradnja pa je v srednjeročnem programu Skupščine občine Ptuj in prav tako Kmetijskega kombinata Ptuj. Za razširitev kletnih zmogljivosti smo se odločili zlasti zaradi tega, ker ima TOZD že več let probleme, kako predelati rdeče grozdje iz Mestnega vrha in Dornave, na površini približno 50 hektarjev. Poleg tega pa v bodoče ne želimo več kupovati vinskega mošta od zasebnih vinogradnikov.

OBSTOJEČE KLETI SO ZASTARELE

Z razširitvijo kletnih zmogljivosti bomo dosegli predvsem to, da se izognemo ponovni kritiki, ki smo jo doživeli leta 1973, ko nismo mogli prevzeti celotne količine mošta iz območja Haloz in Slovenskih goric in da se lahko opustijo manjkvalitetne, manjše dislocirane kleti, ki jih še uporabljamo ter se s tem izognemo stroškom prevoza vina iz ene kleti v drugo.

Obstoječe kleti so bile namenjene za prodajo odprtih vin v transportnih sodih in ne v steklenicah. Zaradi tega TOZD nima primernega skladišča za stekleničena vina. Ob tem pa bo TOZD poskrbela za primerno pogostitev domačih in tujih skupin, ki obiskujejo naše kleti in da jih lahko dostojno sprejememo na novi lokaciji. Del kleti bomo namenili za sprejem skupin (približno 200 m²). V interesu Skupščine občine Ptuj in vseh občanov je, da TOZD Kletarstvo »Slovenske gorice« zgradi vse tri faze.

(Nadaljevanje na 20. str.)

In kaj doživeli?

(Nadaljevanje z 9. strani)

»Na delovnem mestu pri »Kmetovalcu« ostaja od 1950. leta dalje, odkar sem tukaj zaposlen, z leta v leto velika želja vseh, ki pri nas kupujejo in vseh, ki tukaj delamo, da bi bilo vedno na zalogi dovolj vsega, kar prodajamo. Za pospeševanje kmetijske proizvodnje je vedno več novega že pri semenju, pri zaščitnih sredstvih, pri umetnih krmilih, gnojilih in pri vsem drugem. Kmetovalci prihajajo tudi z željami, ki jim jih ne moremo izpolniti, ker vsega nimamo in ker imamo pretesen skladiščni prostor, da bi imeli vse in v zadostnih količinah. V glavnem izpolnjujemo svojo nalogo in se trudimo, da bi bili kupci z nami zadovoljni.

V družini, skupaj z ženo Mimiko in otroci Mimico, Heleno in Leopoldom nas je pet — ni bilo večje bolezn, zato si vsi želimo, da bi tako ostalo tudi za naprej. Toliko bolj si sedaj vsi želimo, da bi se vrnila žena Mimika čimprej z ptujske bolnišnice, kjer se zdravi. Otroci so se usposobili za svoje poklice, se zaposlili in imajo svoja stanovanja in družine. Z ženo sva bila na vse to pripravljena in sva vedno zadovoljna, ko se zbere okrog naju zadovoljna mladina. S samevanjem se je težko sprijazniti, zlasti sedaj, ko žene ni doma. Letos sva bila s sinovo družino na letovanju na Rabu in nam je bilo vsem skupaj prav lepo.

Za 1978. leto si želim tako glede delovnega mesta, da bi mi bilo zdravje naklonjeno še dve leti do izpolnitve pogojev za upokojitev, glede družine pa, da bi bilo čimprej v naši družini veselje in zadovoljstvo ob mladini, ob kateri se vsi radi razvedrmo in razveselimo.«

Del lokacije za nove kletne zmožljivosti

POVEČANE KLETNE ZMOGLJIVOSTI

(Nadaljevanje z 19. strani)

DOKONČEN RAZVOJ VINOGRADNIŠTVA

Razširitev in modernizacijo kletnih zmožljivosti delamo ob kleti s 700-letno tradicijo, ki smo jo dolžni ohraniti in čuvati kot občani, zlasti pa kot kletarji. Za Kmetijski kombinat Ptuj je trenutno to največja investicija, vendar z ozirom na to, ker smo v sedemnajstih letih obstoja kombinata bili ves čas najuspešnejši med TOZD, katerim smo s svojimi sredstvi solidarno pomagali izgraditi druge TOZD. Sedaj upamo, da bodo tudi druge TOZD imele razumevanje za izgradnjo naše TOZD, ki je sedaj na vrsti. Z izgradnjo tega objekta bomo zapečatili tudi razvoj in obstoj vinogradništva v Halozah in Slovenskih goricah, tako v družbenem kot v zasebnem lastništvu.

V BODOČE ODKUP GROZDJIA

K pripombam, da bi bile odkupne cene mošta višje lahko rečem:

Kmetje vinogradniki ugotavljajo, da se vsako leto proizvod

grozdja ali vinski mošt najboljše in najsigurneje proda.

Z izgradnjo prve faze vinske kleti bo TOZD pričela že letos. Prva faza bi naj bila zaključena meseca avgusta prihodnjega leta. Če hočemo to doseči, moramo začeti z delom takoj.

V Sloveniji je bila naša TOZD edina, ki je od zasebnega proizvajalca odkupovala vinski mošt. Zato bomo tudi mi prešli na odkup grozdja, predvsem zaradi tega, ker lahko le s sodobnimi predelovalnimi napravami hitro prideš do vinskega mošta.

Le na ta način bomo izboljšali kvaliteto pridelka in se s tem izognemo manipulacijam špekulantov, ki skušajo vsako leto poriniti tudi nekaj nečistih kvaliteta, je ob koncu dejal Jani Gönc. M. P.

SOD ZA SORTNO VINO (PATER KLETAR)

Pogled iz Zdravstvenega doma na založno klet; za njo bo nova klet

Šport in rekreacija

Rezultati tekmovanj v Kmetijskem kombinatu v letu 1977

Končano je športno tekmovanje Kmetijskega kombinata Ptuj za leto 1977. Delavci so nastopili v petih panogah ekipno — za svojo TOZD in v štirih panogah posamezno. Na teh tekmovanjih se je zvrstilo več kot 100 delavcev, vendar je to število premalo za dvatisoččlanski kolektiv.

Ekipno so uvrstitve prvih treh TOZD naslednje:

Streljanje z zračno puško

1. Delovna skupnost skupnih služb
2. Mlekarna
3. Petovia

Mali nogomet

1. Obrat kooperacija
2. Tehnoservis
3. Delovna skupnost skupnih služb

Kegljanje

1. Ptujске toplice
2. Haloški biser
3. Delovna skupnost skupnih služb

Namizni tenis

1. Tehnoservis
2. Mlekarna
3. Delovna skupnost skupnih služb

Šah

1. Delovna skupnost skupnih služb
2. Ptujске toplice

V tekmovanju posameznikov pa je bila dosežena naslednja uvrstitev:

Streljanje z zračno puško

1. Marjan Plajnšek, Tehnoservis 1003 krogov
2. Mirko Jaušovec, DSSS 984 krogov
3. Ignac Plajnšek, DSSS 979 krogov

Kegljanje

1. Mirko Moran, Petovia 203 keglje
2. Ivan Čuš, Haloški biser 200 kegljev
3. Mirko Mohorič, Mlekarna 198 kegljev

Namizni tenis

1. Ignac Plajnšek, DSSS 6 zmag
2. Silvo Voda, Tehnoservis 5 zm., 1 por.
3. Avgust Lah, Mlekarna 4 zm., 2 por.

Šah

1. Marko Jaušovec, DSSS 12,5 točk
2. Marjan Kajnih, Kmetijstvo 11 točk
3. Ignac Plajnšek, DSSS 9,5 točk

V skupni uvrstitvi vseh ekipnih panog je vrstni red naslednji:

1. DSSS 24 točk
2. TOZD Tehnoservis 16 točk
3. TOZD Mlekarna 14 točk
4. TOZD Ptujске topl. 11 točk
5. Obrat kooperacija 9 točk
6. TOZD Petovia 8 točk

Za uvrstitev do tretjega mesta med posamezniki in za prva mesta v ekipni konkurenci bodo podeljeni pokali, za udeležbo v ekipnem tekmovanju pa vsem TOZD diplome.

Komisija za šport in rekreacijo želi, da bi se v prihodnjem letu še bolj aktivno vključevali v tekmovanja in dosegli še boljše uspehe. M. J.

Prodaja vseh vrst sladkovodnih rib

V četrti številki Naše poti smo vam predstavili TOZD Ribe, ki se je z reorganizacijo formirala iz TOZD Kmetijstvo.

Agrokombinat Maribor je do sedaj vso količino postrvi prodal na domačem tržišču. Pred dvema letoma je komercialna služba podjetja uvedla ambulatno prodajo rib, ki pa se zaradi dragega prevoza ni obnesla.

Letos so v Agrokombinatu Maribor ponovno pričeli s prodajo vseh vrst sladkovodnih rib lastne proizvodnje (postrvi, amur, krap, tolstolovik) s potujočo prodajo.

Potujoča prodaja rib se vrši po naslednjem urniku:

vsaki četrtek:
od 8. do 9. ure na Grenviču pred samopostrežno trgovino
od 10. do 11. ure na Studencih pri gostilni »Klobasa«
od 13. do 15. ure na parkirnem prostoru na Meljski cesti nasproti Intesa

vsaki petek:
od 9. do 11. ure na tržnici v Ptuj
od 13. do 15. ure pred TGA v Kidričevem
od 12. do 16. ure pa je uve-

dena prodaja rib v mlekarni obrata Agrokombinata Maribor v Račah.

vsako soboto:
od 7. do 8. ure na mali tržnici ob Dominkoševi ulici
od 9. do 10. ure pred samopostrežno trgovino v Metelkovi ulici
od 11. do 12. ure pred samopostrežno trgovino na Radvanjski cesti.

To je razpored prodaje rib v Mariboru, Ptuj, Kidričevem in Račah.

Dosedanje izkušnje so pokazale, da prodaja na vseh mestih ni bila ravno zadovoljiva, predvsem zaradi tega, ker ljudje še vedno niso navajeni na redno ponudbo rib.

Gospodinje, ki kupijo ribe, dobijo tudi recepte, ki jih je Agrokombinat Maribor TOZD Ribe pripravila za pripravo različnih vrst rib.

Pri prodaji krapov je največji problem v jesenskih mesecih, saj v tem času vsi proizvajalci, tudi zunanji nudijo velike količine rib po izredno nizkih cenah.

Agrokombinat Maribor TOZD Ribe ne more izloviti v jesenskih mesecih celotne količine rib, ker nima zato potrebnih depojev oziroma zimovnikov s potrebno zmogljivostjo. Ko bo prodaja rib zopet stekla, bodo izpraznili zimovnike. Sedaj je onemogočen ponovni izlov, zaradi zamrznitve ribnikov.

M. P.

ALKOHOLNE PIJAČE

Prepoved reklamiranja

Predlog za prepoved javnega reklamiranja vseh vrst alkoholnih pijač in ne samo močnih pijač kot doslej, bi naj prispeval k splošnemu boju proti alkoholu. Po določbah tega zakona je sedaj prepovedano le reklamiranje močnih alkoholnih pijač (vodka, vinjak, viski), je pa dovoljeno reklamiranje ostalih pijač kot so vino in pivo. Vendar se z vsakodnevnim in atraktivnim propagiranjem teh pijač doseže velik in največkrat škodljiv vpliv na otroke in mladino. Ta nov sklep pa je še en prispevek v boju proti alkoholizmu, kot vse pomembnejšemu družbenemu problemu.

Vendar glede na potrebe obveščanja potrošnikov in na poslovne interese proizvajalcev tobačnih izdelkov in alkoholnih pijač, predvideva osnutek zakona možnost, da so potrošniki pravočasno obveščeni o novih izdelkih, o proizvodnih uspehih in podobno, pod pogoji in na način, ki bo določen z novim predpisom. Zvezni izvršni svet je z osnutkom pooblaščen, da s posebnimi predpisi določi sredstva javnega obveščanja, v katerih je prepovedano reklamiranje tobačnih izdelkov in alkoholnih pijač in da predpiše način in razmere v katerih so v sredstvih javnega obveščanja potrošniki lahko obveščeni o tobačnih izdelkih in alkoholnih pijačah.

Razen tega se z osnutkom zakona zelo zaostruje zgornja in spodnja meja denarnih kazni za gospodarske prestopke oziroma prekrške, odvisno od posledic in stopnje družbene škodljivosti. Za delovno organizacijo se gibljejo od 10 do 500 tisoč dinarjev, za odgovorne osebe pa od tisoč do deset tisoč dinarjev. Takšen sklep je predložen zaradi tega, ker je dosedanja praksa pokazala, da so predpisane kazni mile in premajhne, da bi bil dosežen zaželeni učinek.

NOVOLETNO DOBRE ŽELJE

NAJ NAM BODO VSAK DAN V POMOČ!

IZBRANI
recepti
za pripravo krapov

AGROKOMBINAT MARIBOR

Kako merimo in ocenjujemo delo?

Delitev osebnih dohodkov je odnos — eden temeljnih — za katerega je zakon o združenem delu postavil odločno zahtevo, da ga uredimo tako, da bo dohodek delovnega človeka sorazmeren rezultatom njegovega dela. Gre za uresničitev načela, ki si ga je zastavil za cilj svetovni proletarijat. To načelo smo delovni ljudje nove Jugoslavije zapisali že v svojo prvo ustavo. Zakon o združenem delu torej ne prinaša na tem področju novih načel, temveč le zahteva, da uresničimo že sprejeta. S tem želim povedati tudi to, da je v zmoti vsakdo, ki še pričakuje nekakšna za vse veljavna navodila za pripravo aktov o delitvi osebnih dohodkov v organizacijah združenega dela v delovnih skupnostih.

V času, ko se tako rekoč že izteka zakonski rok za ureditev teh zelo zapletenih odnosov, postajamo vse bolj nestrpni vsi, ki smo v organizacijah združenega dela najbolj odgovorni za te zadeve. Pri tem pa smo marsikdaj kar začetniško nerodni. Izgubljam se v razglabljanjih, ki niso bistvena, in napačno sklepamo, da je treba pomesti z vsemi metodami, ki smo jih uporabljali doslej, misleč, da gre za kapitalistično usledino, ki ni združljiva s samoupravnim urejanjem medsebojnih odnosov. Naj opozorim na dvoje takih gledanj, na odpravo pojma delovno mesto ter na kolebanje o tem, ali naj še uporabljamo analitične metode za vrednotenje dela.

NE IZGUBLJAJMO SE V MALENKOSTIH

Preveč hrupa delamo ob tem, da je zakon o združenem delu odpravil pojem delovno mesto in ga nadomestil z ustreznjšim pojmom delo ali delovne naloge ali delovna opravila. Tu gre res za nekaj tehničnih problemov. Ne vemo še, kaj bomo v prihodnje zapisovali v razpise ali v objave sprejema novih delavcev, kako bomo rekli temu, kar smo doslej imenovali sistemizacija delovnih mest in podobno. To pa je vendarle malenkost v primerjavi s celotno naravnostjo zakona. Osebnostno menim, da želi zakon poudariti prvenstvo to, da imamo pravico do osebnega dohodka zato, ker delamo in s tem ustvarjamo, ne pa zato, ker smo na takem ali drugačnem delovnem mestu. Da so naloge delavca na določenem delovnem mestu sestavljene iz različnih opravil, pa smo vedeli že pred sprejetjem zakona o združenem delu. Morada nas bo zakon prisilil k razmišljanju in bomo imeli v prihodnje več sreče pri razporejanju delovnih nalog, ki naj jih opravljajo posamezni delavci, v tem smislu, da bodo naloge bolj sorodne tako po zahtevnosti kot po strokovni usmerjenosti.

Zelo aktualno je vprašanje, kako daleč iti z razčlenjevanjem delovnih nalog na dotedanjih delovnih mestih. Dovoljujem si trditi, da ni tistega, ki bi danes že lahko odgovoril na to vprašanje. Sicer pa se moramo zavedati, da je zakon o združenem delu samo etapa v osvobajanju človeka, uresničevanje zakona pa proces, ki se ne bo končal za letošnjim letom ali 11. decembra prihodnjega leta, ki je znan kot skrajni rok, v katerem je treba prilagoditi vse odnose zakonu o združenem delu. Po vsej verjetnosti pa bomo ob koncu letošnjega leta morali biti zadovoljni že s čvrsto utrditvijo zavesti, da so rezultati dela edino merilo za višino našega osebnega dohodka. Razčlenjevanje delovnih nalog kot posledico neprekinjenega procesa delitve dela pa bomo morali preložiti na poznejši čas.

Metod za vrednotenje dela je več. Ena od njih je analitično vrednotenje dela. To je metoda, pri kateri vrednotimo vsako posamezno vrsto dela — doslej smo temu rekli vsako delovno mesto — glede na več različnih karakteristik. Vsaka od karakteristik se glede na različnost dela ovrednoti z določenim številom točk. Seštevek točk za vse karakteristike določene vrste dela nam da skupno relativno vrednost tega dela. To metodo za vrednotenje dela uporabljajo danes tako v kapitalističnih kot v socialističnih deželah. Zato nikakor ni na mestu bojazen, da ta metoda za nas ni sprejemljiva. Vedeti pa moramo, da lahko z uporabo te metode ugotovimo samo to, kakšna je relativna vrednost določenega dela, v določenem časovnem obdobju, če ga opravlja poprečno usposobljen in poprečno mar-

ljiv delavec. Dejansko količino in tudi kakovost dela je treba ugotoviti posebej. To pa je tisto, česar doslej za marsikatero delo nismo delali.

ZAKON O ZDRUŽENEM DELU ZAHTEVA, DA DELO MERIMO POVSOD

Delo lahko merimo na različne načine. Najlažje ga je izmeriti tam, kjer lahko uporabljamo kilograme, litre, kose itd. Zakon o združenem delu pa zahteva, da ga merimo povsod. Vendar pa moramo vedeti, da ga tudi v prihodnje ne bomo mogli meriti povsod enako natančno in na enak način. Lahko si še tako prizadevamo, prej ali slej naltimo na oviro, čez katero ne moremo. Zato moramo biti v tem pogledu realisti in vedeti, kaj je smotno in kaj ne. Zavedati pa se moramo, da je nevzdržno, če je v kakem delovnem okolju četrtnina tistih, pri katerih merimo delovni učinek z lekarniško natančnostjo, tri četrtine pa tistih, ki dobiva enak osebni dohodek, ne glede na to koliko delajo, kako delajo, in kakšne uspehe dosegajo.

Ugotoviti, da dela ne moremo meriti povsod enako natančno in na enak način, moramo dodati, da je merjenje eden osrednjih problemov pri uresničevanju zakona, torej pri urejanju medsebojnih odnosov. Vzrokov za to je več. Najočitnejše sta dva. Prvi je v tem, da pri nas za zdaj ne poznamo zanesljivih metod za merjenje tistih opravil, ki jih doslej nismo ali skoraj nismo merili. Drugi pa je v tem, da ni lahko izdelati takih metod, pri katerih bi lahko izločili subjektivne vplive tistih, ki morajo delo meriti.

Kaj torej lahko napravimo? Menim, da moramo začeti

razvijati kar se da zanesljive metode za merjenje vsakovrstnega dela ter izmenjavati izkušnje. Še tako dognanih metod pa ne bomo mogli uveljaviti, če ne bomo dobro organizirani. Eno pglavitnih načel dobre organiziranosti dela je, da vsakdo natanko ve, kaj je njegova naloga. Pa tudi količina dela mora biti sorazmerno enako porazdeljena na posamezne delavce. V največji zmoti pa so tisti, ki pričakujejo, da jim bodo akte o delitvi osebnih dohodkov lahko izdelale profesionalne institucije, ki se ukvarjajo s tovrstno problematiko. Na daljši rok bomo te probleme lažje reševali tudi na ta način, da bomo že pri usmerjanju v poklice in pri razporeditvah delovnih nalog pazili na to, da bo pravi človek prišel na pravo mesto. Tudi nepravilna politika pri razporeditvah delavcev za posamezne delovne naloge je marsikdaj vzrok za slabo delo in v posledici tega za zmaličeno delitev osebnih dohodkov.

V manj kot letu dni od sprejetja zakona o združenem delu je izšlo več priročnikov s temo uresničevanja zakona. Zlasti smo dobili obilico vzorcev najrazličnejših samoupravnih splošnih aktov. Med njimi so tudi akti o delitvi osebnih dohodkov. Vendar je zares dobrega bolj malo. O delitvi osebnih dohodkov pa je npr. izšlo več sestavkov v reviji Direktor št. 8 do 9 iz letošnjega leta; revija izdaja Privredni pregled iz Beograda. V teh sestavkih je že govor o merjenju količine in kvalitete dela, torej o tistem delu sistema delitve osebnih dohodkov, o katerem smo doslej bolj malo govorili.

Ivan Lešnik
(Večer, 5. 10. 1977)

Novoletni motiv

KADROVSKE SPREMEMBE

AGROKOMBINAT MARIBOR

ZAPOSILILI SO SE

Breda Friškovec

v oktobru 1977:

TOZD Sadjarstvo vinogradništvo:

Olivija Hafner
Silvo Pliberšek
Marjana Drolc
Mensur Čandič

v novembru 1977:

Marjan Majer
Mioqram Filipovič

TOZD Strojna postaja:

v oktobru 1977:
Stanislav Zolger

v novembru 1977:

Stjepan Potekar

TOZD Ribe:

Vinko Rutnik

ODŠLI V OKTOBRU IN NOVEMBRU 1977:

v oktobru 1977:

Delovna skupnost skupnih služb:

TOZD Ribe:

Dragica Štern

TOZD Sadjarstvo vinogradništvo:

Ivan Bukovnik
Stjepan Mohorič

v novembru 1977:

Delovna skupnost skupnih služb:

Silva Fleischaker
Ljuba Inkret
Mina Štumberger

TOZD Strojna postaja:

Mijo Matijačec

TOZD Sadjarstvo vinogradništvo:

Marija Krajnc
Jožica Duh
Konrad Toplak
Frančiška Kraut
Jožefa Majer
Marija Brus
Jožefa Ferik
Anton Kukovec
Marija Petrič
Štefka Kočet
Ivana Krulež

KMETIJSKI KOMBINAT PTUJ

PRIŠLI V OKTOBRU 1977

TOZD Tehnoservis

1. Tanja Kumer
2. Angela Šimenko
3. Marica Voda
4. Vera Horvat
5. Terezija Šoštarič
6. Elizabeta Ribič
7. Marija Šmigoc
8. Irena Cafuta
9. Marina Turšič
10. Jožefa Burjan
11. Marjana Meško
12. Marija Vodušek
13. Terezija Belšak
14. Janko Kovačec

TOZD »Slov. gorice«

1. Branko Ozmer
2. Štefan Predikaka
3. Anton Trafela

TOZD Mizarstvo

1. Janez Ferčič

Obrat Kooperacija

1. Darko Pulko

TOZD Tovarna močnih krmil

1. Alojz Vinko

TOZD Gostin. »Breg«

1. Valentina Murko

Delovna skupnost skupnih služb

1. Alojz Erlač

Delovna enota »Osojnik«

1. Branko Novak

Delovna enota Dornava

1. Janez Petek

ODŠLI V OKTOBRU 1977

TOZD Ptuske toplice

1. Olga Čuš

TOZD »Slov. gorice«

1. Feliks Irgl
2. Nikolaja Mesarič

TOZD Tehnoservis

1. Ivan Meško

TOZD Mizarstvo

1. Vera Turk, upokojena

Delovna enota Podlehnik

1. Maks Gregorec
2. Marzan Serdinšek

Delovna enota Starše

1. Blaž Leskovar

Delovna enota Zavrč

1. Franc Težak (upokojen)

PRIŠLI V NOVEMBRU 1977

TOZD Tovarna močnih krmil

1. Stanislav Potočnik

TOZD Mizarstvo

1. Zlatko Lačen

TOZD »Slov. gorice«

TOZD »Haloški biser«

1. Marjan Anuš
2. Ivana Šori

ODŠLI V NOVEMBRU 1977

TOZD »Slov. gorice«

1. Franc Čuš

TOZD Mizarstvo

1. Janez Ferčič

Obrat Kooperacija

1. Dragica Gabrovec

TOZD Tehnoservis

1. Ivan Gojkovič

TOZD Farma prašičev

1. Lidija Kokol
2. Ludvik Šandor, upokojen
3. Milda Šamperl, upokojena

TOZD Tovarna močnih krmil

1. Oto Krušič

Delovna enota Dornava

1. Jakob Fekonja, upokojen
2. Franc Mar

Delovna enota Pragersko

1. Marija Trafela, upokojena

Delo samoupravnih organov

SKUPNI DELAVSKI SVET KMETIJSKEGA KOMBINATA PTUJ

Skupni delavski svet je imel dne 6. decembra 1977 svojo 13. redno sejo, kjer je razpravljajal in sklepajal o:

— osnutku samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo delavcev v TOZD in DSSS združenih v KK Ptuj ter določil roke za obravnavo in sprejem akta;

— obravnaval predlog o letnem popisu sredstev in virov sredstev ter imenoval centralne inventurne komisije;

— potrdil predlog odbora za gospodarske zadeve kombinata, da se za potrebe TOZD, obrata za kooperacijo in DSSS nabavi stroj za razmnoževanje dokumentacije in samoupravnih aktov;

— obravnaval ugotovitve veterinarske inšpekcije Skupščine občine Ptuj glede ureditve poslovanja v TOZD Trgovina, predvsem pri klanju živi-

ne in ureditve prodajaln mesa ter sprejel sklep, da za dokončno rešitev tega problema mora TOZD Trgovina in razvojno tehnični sektor KK Ptuj izdelati strokovno utemeljitev;

— potrdil pristop k samoupravnemu sporazumu o združevanju dela in sredstev in o ugotavljanju in razporeditvi skupnega prihodka pri uvozu rezervnih delov in ostalega reprodukcijskega materiala za vzdrževanje kmetijske mehanizacije iz uvoza ter imenoval delegata v skupščino;

— potrdil odpoved zastopanja tujih firm in sicer tvrdki Bosco Ind Terni — Italija in Tvrdki Stord Bart, Bergen Norveška;

— v Skupščino splošnega združenja za kmetijstvo in živilsko industrijo pri Gospodarski zbornici Jugoslavije imenoval dr. Cvetka Dopliharja, glavnega direktorja KK Ptuj;

— imenoval delegate v organe Temeljne banke Maribor in poslovne enote v Ptuj. Vera Furek

UGANKARSKI SLOVARČEK

ALLARIE — kanadska operna pevka, sopran (Pierrette)

lom sekretar OZN Dag Hammarskjöld

IDRSKO — pokrajina na stiku kraških planot ob zgornji Idrijci

NOVA PAKA — kraj severovzhodno od Prage pod Lužičkimi gorami

KERN — ameriški skladatelj musicalov (Jerome)

OMBROMETER — priprava za merjenje količine padavin, dežemer

LORNJON — očala za na nos, ščipalnik

ORK — rimsko bajeslovno podzemlje

NDOLA — večje mesto ob meji Severne Rodezije, pri katerem je strmoglavil z letala

RONER — bivši mariborski kolesar (Jože)

RTKOVO — mesto v vzhodni Srbiji ob Donavi

AGROKOMBINAT LENART

PRIŠLI V NOVEMBRU 1977:

TOZD Transportservis Lenart: Franc Kramberger

ODŠLI V NOVEMBRU 1977:

TOZD Poljedelstvo živinoreja Lenart:

Ivan Rola, Jožef Holdinar, Darko Fašing

Delovna skupnost skupnih služb: Štefka Ochineri in Simon Radovič.

SAKKARA — egiptovska vas pri Memfis, veliko »mesto mrtvih« z Džoserjevo piramido

SLEVOGT — nemški impresionistični slikar in grafik (Max, 1868—1932)

TIRO — rimski stenograf, tvorec prvih stenografskih zapisov

GAGAT — črn, bleščec premog

KARIATIDA — kip ženske kot steber

